

Hänsynen till forn- och kulturlämningar Resultat från Hänsynsuppföljning Kulturmiljöer 2015



AnnKristin Unander, Svante Claesson

© Skogsstyrelsen, juni 2016

Författare

AnnKristin Unander
Svante Claesson

Omslagsfoto

Tydlig kulturstubbe
AnnKristin Unander

Grafisk produktion

Annika Fong Ekstrand

Upplaga

Finns endast som pdf-fil för egen utskrift

Best nr

1881

Skogsstyrelsens böcker och broschyrer
551 83 Jönköping

Innehåll

Förord	5
Sammanfattning	6
Historik	6
Enskilda lämningar	6
Skador	6
Kulturstubbar	7
Villkorsområden	7
Slutsats	8
Inledning	12
Bakgrund	12
Syfte	12
Tidigare undersökningar	13
Metod	14
Lagar och förordningar	15
Kulturmiljölagen	15
Skogsvårdslagen	16
Resultat	17
Utveckling över tiden	17
Lämningstyper	18
Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar	19
Typ av påverkan	20
Körskador och basvägar	20
Markberedning	21
Avverkningsrester	22
Plantering	23
Vindfällan	24
Avlägg	25
Annat	25
Annan än skoglig	26
Utmärkning med KMV band	26
Villkorsområde	27
Biologiskt kulturarv	28
Registrerad hänsyn på avverkningsanmälan och ärendehistorik	28
Hänsyn på avverkningsnivå	30
Gör kulturstubben nytta?	31
Avslutande reflektion	34
Litteratur/källförteckning	35

Förord

Den svenska skogspolitiken vilar på två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet. Med miljömålet avses bland annat att biologisk mångfald och genetisk variation säkras, samt att kulturmiljövärden och estetiska värden värnas. Att skyddet för kulturmiljövärden är viktigt visas också i miljökvalitetsmålet Levande skogar där bevarande av natur- och kulturmiljövärden är en av preciseringarna av miljökvalitetsmålet.

Skogsstyrelsen verkar för att uppnå dessa mål genom bland annat tillsyn, råd och stöd, produkter och tjänster samt genom att beskriva tillståndet i skogen och återkoppla till verksamhetsutövarna.

Hänsynsinventering Kulturmiljö är en årlig och landsomfattande inventering som beskriver hänsynen till kulturmiljöer efter avverkning och föryngringsåtgärder.

Inventeringen används för att ta fram statistik samt för återkoppling till skogsbruket.

Rapporten ingår i Skogsstyrelsens rapportserie vilket innebär att tolkningar, slutsatser och förslag är författarens egna och inte nödvändigtvis överensstämmer med Skogsstyrelsens.

Sammanfattning

Denna rapport redovisar resultatet från 2015 års Hänsynsuppföljning till Kulturmiljöer (HK). 388 avverkningar har inventerats med tillsammans 890 enskilda kulturlämningar¹. Till dessa kulturlämningar fanns 157 beslutade villkorsområden². Inventeringsresultaten för 2015 beskriver tillståndet på avverkningar från avverkningssäsong 2011–2012.

Till skillnad från tidigare år redovisas årets resultat på landsdelsnivå och inte regionnivå. Av den anledningen presenteras även övergripande resultat för hänsyn till enskilda lämningar på landsdelsnivå, för åren 2012–2015. *Se diagram 2–5.*

I inventeringen ingår tre frågeställningar; hur ser avverkningsärendets historik ut, hur har kulturlämningen markerats i fält, samt redovisning av visad hänsyn till varje enskild lämning, villkorsområde samt hänsyn på avverkningsnivå.

Hänsynen till enskilda lämningar och villkorsområden bedöms i betygsstegen, ingen påverkan, påverkan, skada och grov skada.

Historik

När det gäller historiken visar det sig att en noggrant ifylld avverkningsanmälan med tillhörande tydlig kartmarkering minskar risken för skador. Även fältbesök från endera Länsstyrelsen, Länsmuseum eller Skogsstyrelsen påverkar hänsynen till det bättre i de län där det utförs. Hänsynsråd/väglidningar minskar också risken för skador medan kontakt med markägare/ombud via mail eller telefon inte påverkar skadenivån.

Enskilda lämningar

Av de enskilda lämningarna, både forn- och övriga kulturhistoriska lämningar, är 22 procent påverkade, 10 procent skadade och 11 procent har fått en grov skada. Sammanför man de båda skadeklasserna skada och grov visar det sig att resultatet är i stort sett detsamma för åren 2012 till och med 2015.

Skadeorsak

Markberedning är den vanligaste skadeorsaken och orsakar de svåraste skadorna. Av alla lämningar som är skadade eller som har fått en grov skada är 41 procent skadade av markberedning. Av de lämningar som ligger på avverkningstrakter som markberetts har 10 procent fått en skada eller grov skada. Norra Norrland och Götaland har högst andel skada/grov skada på grund av markberedning med 16 respektive för 19 procent.

¹ Med kulturlämningar avses i rapporten både fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar.

² Villkorsområde är ett område kring en fornlämning där Länsstyrelsen kan ställa särskilda krav då det till exempel gäller körning, markberedning och plantering. Villkorsområdet ska inte förväxlas med fornlämningsområdet som många gånger är betydligt större. Däremot ingår villkorsområdet i fornlämningsområdet och har samma lagskydd som fornlämningen.

Körskador är den näst vanligaste skadeorsaken. På 29 procent av lämningarna som fått en skada eller grov skada så är skadan orsakad av körning på lämningen.

Avverkningsrester är den vanligaste formen av påverkan med 20 procent påverkan, 2 procent skada och 0 procent grov skada.

Inventeringsåret 2015 är skador på grund av vindfällda träd vanliga. För 35 procent av de lämningar som skadats eller fått en grov skada beror skadan på vindfällda träd. Dom här skadorna på grund av vindfällen förekommer nästan enbart i södra Norrland.

När det gäller plantering så planteras det fortfarande på var femte enskild kulturlämning i landet. I Götaland planteras det på var tredje kulturlämning.

Kulturstubbar

I tidigare inventeringar har frågan om kulturstubbar³ endast besvarats med Ja eller Nej. Ett svar som inte på något vis beskrivit var stubbarna stått eller hur tydligt kulturlämningen markerats. Från och med 2015 års inventering beskriver vi med vad kulturlämningen är markerad och hur eventuella kulturstubbar är placerade. Förekomst av snitslar redovisas separat.

Om kulturlämningen inte har någon markering, vilket förekommer i 44 procent av fallen, ligger skadenivån på 50 procent varav skada och grov skada utgör 27 procent. När kulturstubbarna står mycket bra placerade utanför kulturlämningen, vilket skett på 12 procent av de enskilda kulturlämningarna, sjunker skadenivån när det gäller skada och grov skada till 0–10 procent skador, beroende på landsdel. Resultatet för södra Norrland avviker från det allmänna mönstret. Där är skadenivån mycket hög även då kulturstubbar placerats på ett bra sätt utanför lämningen. Det resultatet baseras dock på ett mycket litet underlag och beror förmodligen på slumpen.

I Svealand, som har en låg skadenivå jämfört med resten av landet, är 77 procent av kulturlämningarna utmärkta på något sätt. I Götaland med en hög andel skador är också förekomsten av kulturstubbar eller annan utmärkning låg.

Villkorsområden

Resultatet för landet är för villkorsområden, påverkan 13 procent, skada 24 procent och grov skada 36 procent. Detta är det sämsta resultatet för de senaste fyra åren. Andelen grov skada är hög i hela landet från 23 procent–46 procent beroende på landsdel.

³ Kulturstubbar, se avsnittet om kulturstubbar sidan 31.

Slutsats

De höga skadenivåerna på villkorsområdena borde uppmärksammas mer. Villkorsområdenas betydelse och lagstadgade skydd behöver kommuniceras tydligare.

Den årliga och landsomfattande inventering som HK utgör har inneburit att stora delar av skogsbruket vidtagit systemövergripande åtgärder för att minska skadorna på kulturlämningar.

Skogsbrukets åtgärder för att förhindra skador på kulturlämningar kan dock ännu inte utläsas ur resultaten. Inte heller i resultatet för plantering på kulturlämningarna ses någon förbättring, trots att plantering är den åtgärd som utförs sist av förnygringsåtgärderna.

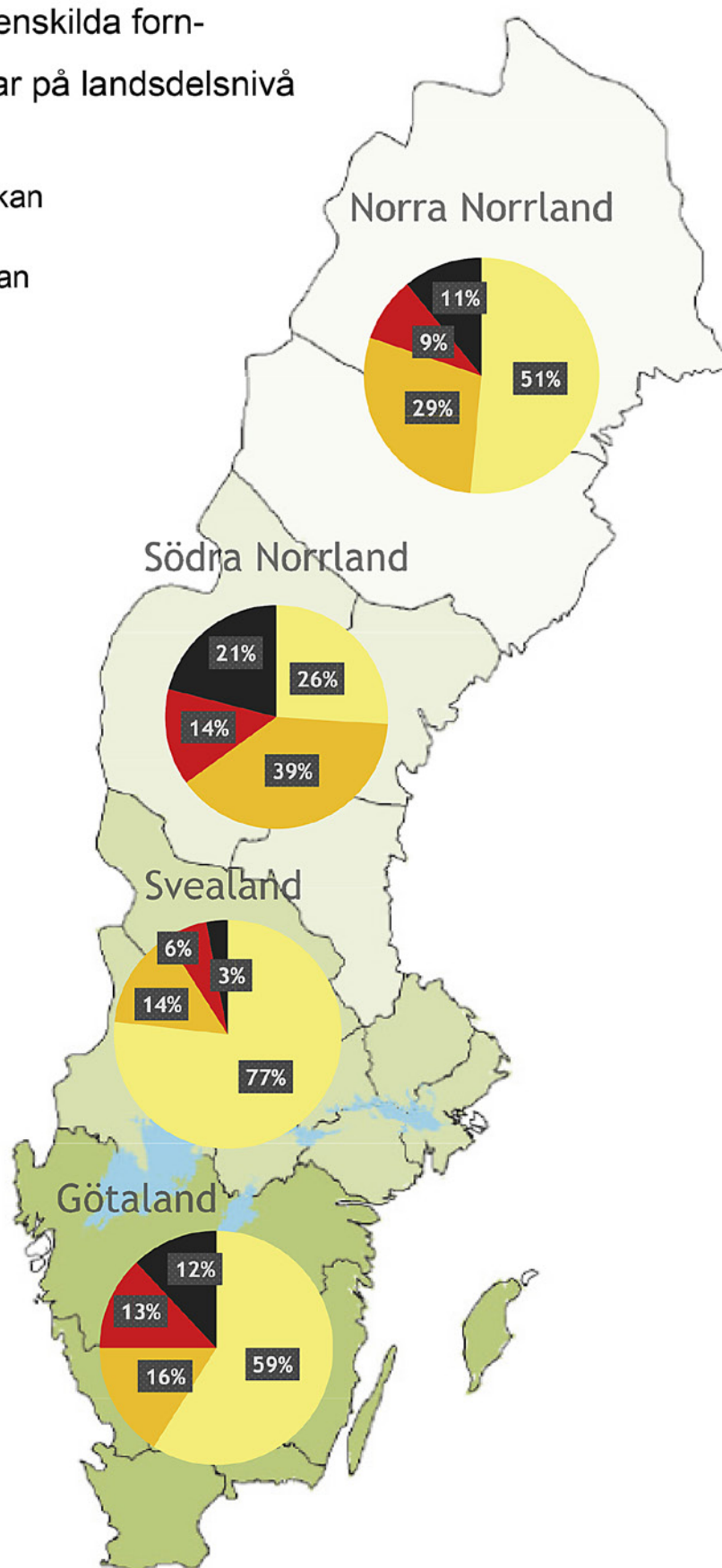
Resultat 2015 för enskilda forn- och kulturlämningar på landsdelsnivå

 Ingen påverkan

 Ringa åverkan

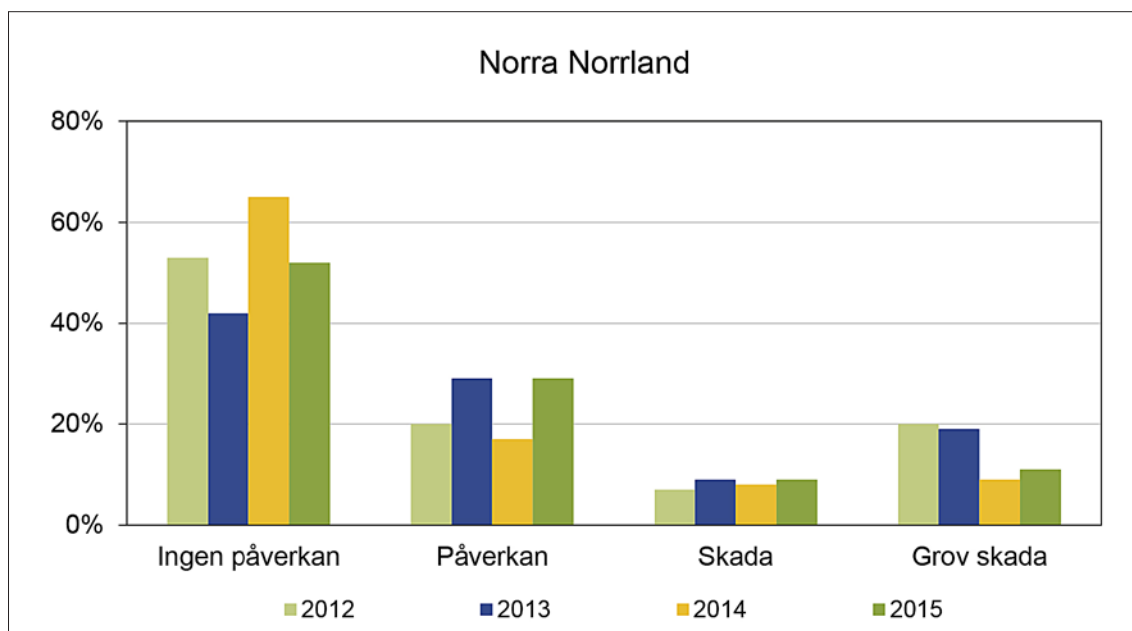
 Skada

 Grov skada

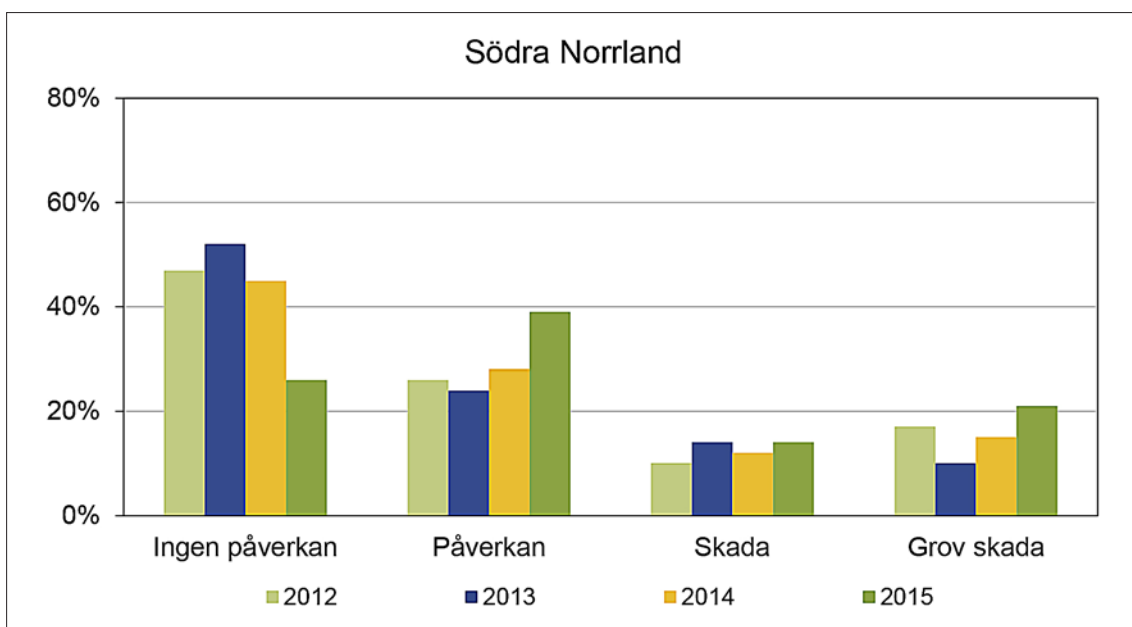


Resultat 2012 -2015

För enskilda fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar på landsdelsnivå



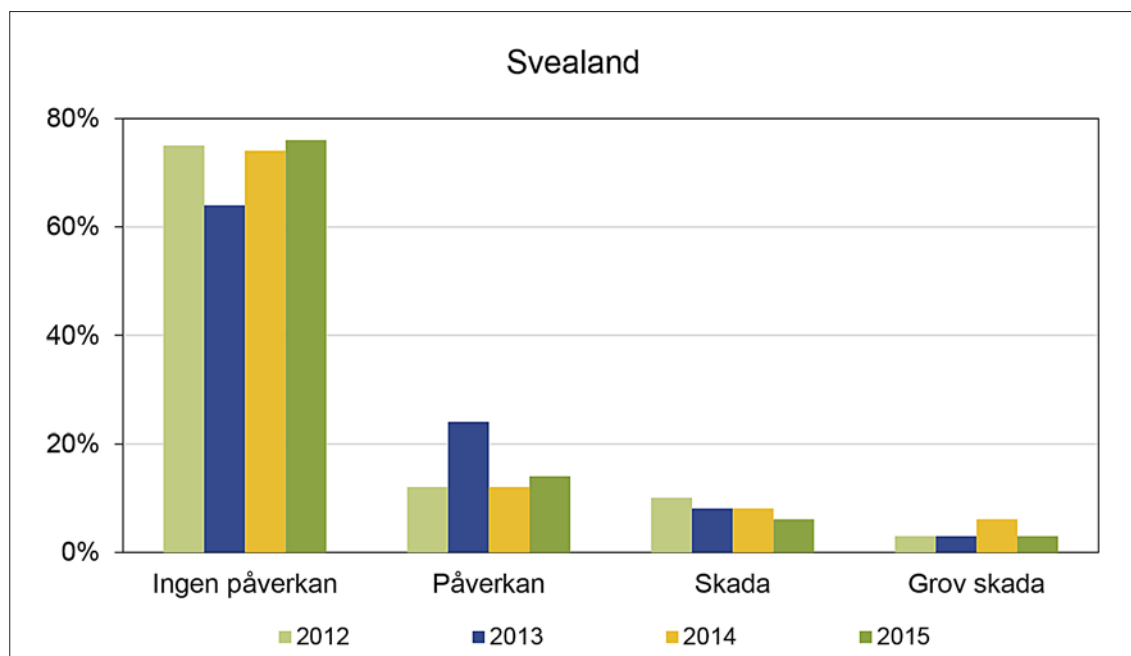
Figur 2.



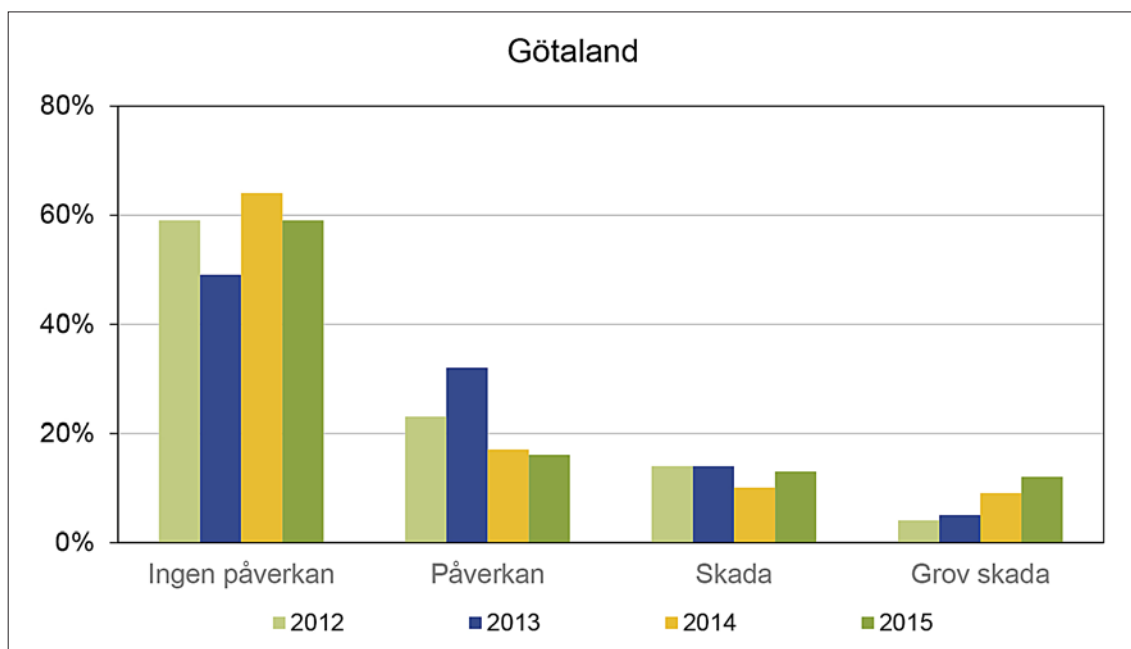
Figur 3.

Resultat 2012 -2015

För enskilda fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar på landsdelsnivå



Figur 4.



Figur 5.

Inledning

Hänsynsinventering Kulturmiljö ska beskriva tillståndet för kulturlämningar i skogen efter avverkning och vidtagna återväxtåtgärder. Den ska också beskriva om det finns åtgärder som vidtagits av myndigheter eller skogsbruk för att förhindra att kulturlämningar skadas. Inventeringen kan också hjälpa till att identifiera riskabla moment för kulturlämningar i föryngringskedjan.

Bakgrund

Inventeringar utförda före 2008 skedde med stort tidsintervall och i få län. Detta medförde att skogsbruket hade svårt att tro på den skadebild som presenterades. Det visade sig dock senare, när de årliga och landsomfattande inventeringarna inleddes, att skadebilden kvarstod.

För att bättre kunna kommunicera inventeringen med skogsbruket och ge en bättre helhetsbild av hänsynen till kulturlämningar, ändrades 2012 både vad som inventerades och hur mycket som inventerades. Även fördelningen av inventerade avverkningar över landet förändrades för att göra det möjligt att presentera ett säkrare resultat för landet som helhet (*se vidare under metod*).

Syfte

Inventeringens främsta syfte är att återkoppla till skogsbruket, men kan också användas för att presentera statistik. Inventeringen ger underlag till diskussioner i hela landet av visad hänsyn och det går att följa utvecklingen över tid. Inventeringen syftar till att svara på frågan; ”Ger vidtagna åtgärder resultat?”

Inventeringen ger möjlighet att lokalisera och påtala de riskablaste länkarna i föryngringskedjan.

Tidigare undersökningar

Tidigare inventeringar som genomfördes av Riksantikvarieämbetet visade att skogsbruket orsakade omfattande skador på forn- och kulturlämningar. Vid en inventering av 170 registrerade fornlämningar i skogsmark i Kalmar, Värmland och Västerbottens län 2005 framkom att 38 procent av fornlämningarna och 60 procent av villkorsområdena hade skadats i samband med avverkning. För de områden som även markberetts hade 87 procent av villkorsområdena utsatts för åverkan (RAÄ 2006).

Under 2006 genomfördes en nationell skadeinventering i samarbete mellan Riksantikvarieämbetet och Skogsstyrelsen med medel från Miljömålsrådet. Skadeinventeringen utfördes i de 18 län som inte berördes av Riksantikvarieämbetets skadeinventering från 2005 (*se ovan*). Inventeringen omfattade 240 fornlämningar. Resultatet visade att 43 procent av de fornlämningar som låg inom områden som avverkats hade utsatts för någon form av åverkan. När det gäller fornlämningar som låg inom områden som avverkats och markberetts var denna siffra 65 procent. Andelen villkorsområden med skador efter avverkning resp. markberedning låg på en fortsatt mycket hög nivå, 56 respektive 83 procent (Dolk Fröjd & Norman 2007).

Under åren 2008–2011 genomförde Skogsstyrelsen P3-inventeringen som registrerade hänsynen till övriga kulturhistoriska lämningar i samband med skogliga åtgärder 3 år efter avverkning. Inventeringarna visade att ungefär två av fem områden med övriga kulturhistoriska lämningar hade utsatts för negativ påverkan vid föryngringsavverkning och föryngringsåtgärder. Av de åtgärder som vidtogs verkade markberedning vara det som påverkade hänsynen mest. I de fall där markberedning var genomförd hade över hälften (54 procent) av kulturmiljöerna utsatts för stor negativ påverkan medan motsvarande andel var 6–7 procent där markberedning inte utförts (Eriksson, Lundh & Ulfhielm 2012).

Från 2012 och framåt inventeras hänsynen till forn- och kulturlämningar enligt en ny metod som kallas hänsynsinventering kulturmiljöer (HK). Resultat från HK inventeringen har tidigare presenterats i tre stycken rapporter (Ulfhielm 2013, Ulfhielm 2014, Unander 2015). I tidigare rapporter har resultat presenterats som ett medelvärde av de inventerade lämningarna. I denna rapport har resultaten räknats om så att resultaten representerar väntevärdesriktiga skattningar av skadeandelar på samtliga kända lämningar som berörs av föryngringsavverkning. Resultat från åren 2012–2014 har därmed räknats om. De omräknade resultaten som presenteras i denna rapport skiljer sig endast lite från tidigare presenterade resultat och ger inte någon annan bild av skadenivåerna jämfört med vad som tidigare presenterats.

Metod

Metod vid tidigare inventeringar se rapport (Eriksson, Lundh & Ulfhielm 2012, Hänsyn till kulturmiljöer – resultat från P3 2008–2011. Rapport 3–2012 Skogsstyrelsen).

Från och med 2012 utförs inventeringen i huvudsak enligt denna metod.

HK utförs tre år efter avverkning och omfattar kända och registrerade forn- och kultur lämningar. Urvalet görs mot 3 år gamla registrerade faktiska avverkningar i NAVET (Skogsstyrelsens IT-stöd för ärendehantering) som matchar träffar mot FMIS och Skog- och Historia registret. Detta innebär att samtliga inventerade forn- och kulturlämningar ska ha varit kända och registrerade vid tillfället för avverkningen. Lämningar som påträffats i samband med avverkningen eller därefter ingår inte i sammanställningen. I sammanställningen ingår inte heller ett antal lämningstyper i FMIS eller Skog och Historia-registret som bedöms som icke relevanta, till exempel fornlämningsliknande bildning/lämning samt fyndplats.

Varje år ska totalt cirka 400 avverkningar inventeras, fördelade på 80 avverkningar per region (Skogsstyrelsens region-indelning till och med 2013). Inventeringen eftersträvar en jämn geografisk spridning och en jämn spridning av lämningstyper som speglar de faktiska förhållandena.

Varje enskild forn- och kulturlämning, samt eventuellt tillhörande villkorsområde, betygssätts separat. Detta för att en lämning inte ska kunna ”fälla en hel avverkning”. Varje enskild forn- och kulturlämning får därmed ett eget betyg, vilket innebär att det går att få fram statistik för varje enskild lämning utifrån bland annat historik, påverkansfaktorer och uppmärkning. På stora yttäckande lämningar som omfattar mer än 10 punktobjekt eller en yta större än 1 ha med bristfälligt inventeringsunderlag, används en särskild strategi (strategi för röjningsröseområden). I de fall Länsstyrelsen har angett ett villkorsområde inventeras och betygssätts även detta.

Vid inventeringen och på registreringsblanketten används betygsskalan 1–4.

1. Ingen påverkan/alt positiv påverkan 2. Påverkan 3. Skada 4. Grov skada (*se bilaga 1*). Betygsskalan 1–4 samt de betygskriterier som används vid inventeringen är densamma som används och använts inom andra uppföljningar av hänsyn till kulturmiljöer, både av Länsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet.

Som kvalitetssäkring genomför inventerarna varje år en gemensam kalibreringsövning. Fram till och med 2014 har Riksantikvarieämbetet (RAÄ) genomfört en kvalitetskontroll på 40–50 avverkningar där eventuella avvikelser från HK-inventeringen noteras och analyseras. År 2015 genomfördes ingen kvalitetskontroll. RAÄ har bedömt att avvikelserna varit så små mellan inventerare och kontrollinventerare från 2012–2014, att kontrollinventering inte behövts. Andelen avvikelser större än ett steg har enligt årsrapporterna varierat mellan 1,0 och 1,6 procent. RAÄ har istället under 2015 besökt inventerare med komplicerade och svårbedömda objekt för att ge kompetensutveckling och vara ett stöd vid bedömning.

Lagar och förordningar

Forn- och kulturlämningar skyddas och omfattas av i huvudsak två lagstiftningar, Kulturmiljölagen (1988:950) och Skogsvårdslagen (1979:429).

Kulturmiljölagen

Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen. Dess inledande bestämmelser säger att det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljön och att ansvaret för kulturmiljön delas av alla. Såväl enskilda som myndigheter ska visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön. Den som planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön undviks eller begränsas.

Bestämmelserna i denna lag syftar till att tillförsäkra nuvarande och kommande generationer tillgång till en mångfald av kulturmiljöer.

Definitionen av en fornlämning är; *”lämningar efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergivna”*.

Som exempel på fornlämningar nämns;

1. gravar, gravbyggnader och gravfält samt kyrkogårdar och andra begravningsplatser,
2. resta stenar samt stenar och bergytor med inskrifter, symboler, märken och bilder samt andra ristningar eller målningar,
3. kors och minnesvårdar,
4. samlingsplatser för rättskipning, kult, handel och andra allmänna ändamål,
5. lämningar av bostäder, boplatser och arbetsplatser samt kulturlager som uppkommit vid bruket av sådana bostäder eller platser, liksom lämningar efter arbetsliv och näringsfång,
6. ruiner av borgar, slott, kloster, kyrkobyggnader och försvarsanläggningar samt av andra byggnader och byggnadsverk,
7. färdvägar och broar, hamnanläggningar, vårdkasar, vägmärken, sjömärken och likartade anläggningar för samfärdsel samt gränsmärken och labyrinter, och
8. fartyglämningar.

Fornlämningar är också naturbildningar som ålderdomliga bruk, sägner eller märkliga historiska minnen är knutna till liksom lämningar efter äldre folklig kult. Den viktigaste ändringen i Kulturmiljölagen från och med 1 januari 2014 är att lämningen inte får ha tillkommit 1850 eller senare för att bedömas som fornlämning det vill säga ett ytterligare åldersrekvisit har införts. Är den yngre än 1850 bedöms den som en ”övrig kulturhistorisk lämning” och omfattas därmed av Skogsvårdslagen (SvL). Till en fornlämning hör också ett så stort område på marken, sjö- eller havsbotten som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Detta område benämns fornlämningsområde. Det är förbjudet att utan tillstånd

rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning.

Ändringen av Kulturmiljölagen 1 januari 2014 har inte påverkat inventerings-resultaten i och med att Hänsynsinventeringen 2015 avser avverkningsärenden från 2011–2012.

Skogsvårdslagen

Skogsvårdslagen redogör i 30 § för den miljöhänsyn skogsbruket ska ta till kulturlämningar och kulturmiljöer som inte omfattas av KML. Skogsstyrelsen har ansvaret för tillsynen av dessa. Skogsvårdslagen täcker såväl fysiska kulturlämningar som biotoper (det biologiska kulturarvet).

I de allmänna råden ges exempel på vad som avses med kulturlämningar och kulturmiljöer i skogen. Övriga kulturhistoriska lämningar saknar skyddsområde motsvarande fornlämningsområde. Skador till följd av skogsbruksåtgärder ska undvikas eller begränsas i och invid hänsynskrävande biotoper och kulturmiljöer i skogen. Med uttrycket ”skador ska undvikas eller begränsas” avses i föreskrifterna att skador ska undvikas helt, om det är möjligt inom ramen för intrångsbegränsningen, eller i annat fall begränsas så långt det är möjligt inom denna ram. Dock anges att hänsynen inte får vara så ingripande att pågående markanvändning, det vill säga ett brukande av skogen, avsevärt försvåras. Eventuella skador ska också vara försumbara.

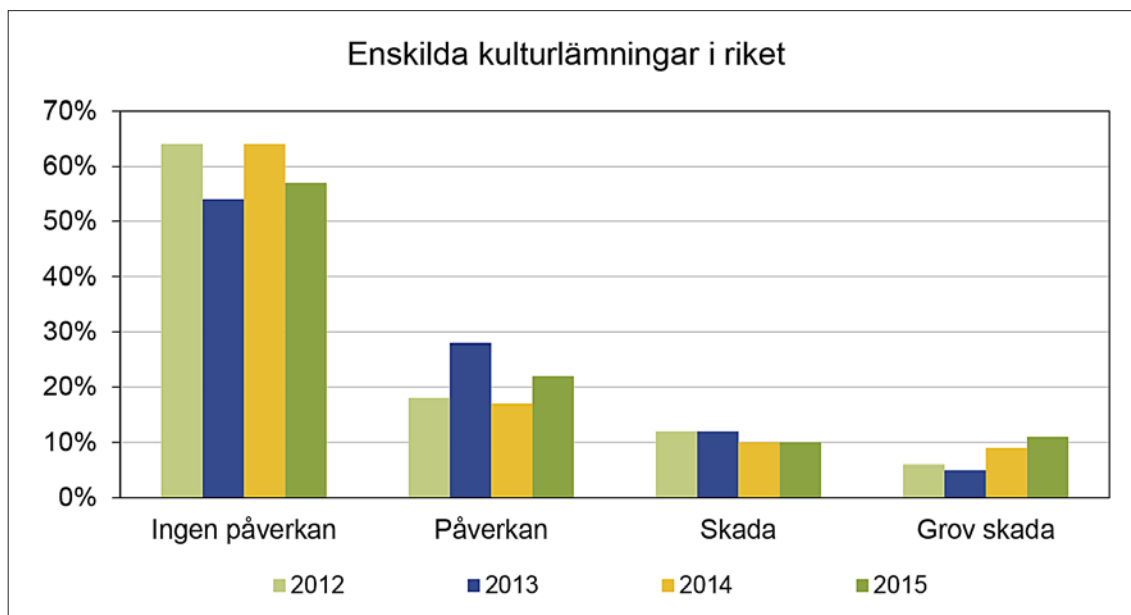
Vanliga typer av övriga kulturhistoriska lämningar är; kolbottnar och tjärdalar, husgrunder, röjningsrösen, kvarnar, sågar och anordningar för flottning.

Resultat

Sammanlagt lottades 490 objekt/avverkningar ut till inventering. Med erfarenhet från tidigare inventeringar och det stora bortfall som då skett utlottas ett större antal objekt/avverkningar för att täcka eventuella bortfall. Av de utlottade objekten ingår 388 stycken i resultatsammanställningen. Bortfallet beror bland annat på att lämningarna inte var kända vid avverkningstillfället, felaktiga utlottningar och registreringar samt att avverkningen inte berörde några kulturlämningar. Totalt inventerades och registrerades 890 forn- och övriga kulturhistoriska lämningar vilket innebär att den genomsnittliga avverkningen omfattade 2,3 kulturlämningar.

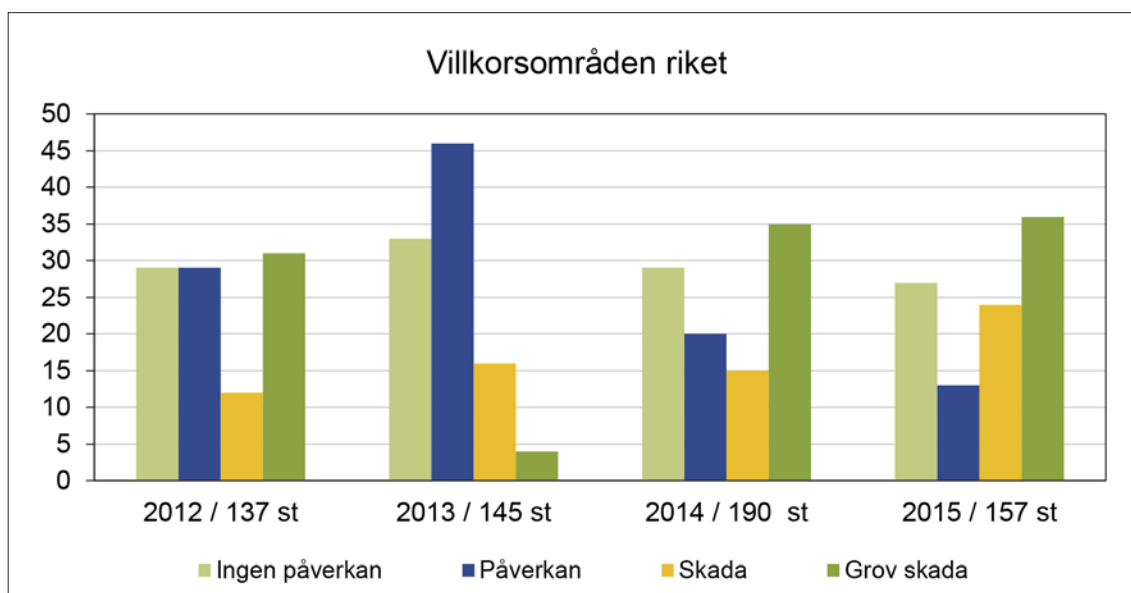
Utveckling över tiden

När man ser på resultaten till enskilda kulturlämningar från 2012 och framåt på landsnivå är skillnaderna i resultatet små. I bedömningsstegen ingen påverkan, påverkan, skada och grov skada är det större skillnader endast i den lägsta skadeklassen, påverkan. Om resultatet från de svårare skadeklasserna skada och grov skada läggs ihop blir skadenivån kring 20 procent oavsett år.



Figur 6. Hänsynsresultat för enskilda kulturlämningar i riket för åren 2012–2015.

Även om inventeringen till villkorsområden omfattar ett ganska litet material ser utvecklingen inte bra ut. Av 157 villkorsområden 2015 hade 60 procent skada och grov skada. Det sämsta resultatet under de senaste fyra åren.



Figur 7. Hänsynsresultat för villkorsområden i riket för åren 2012–2015.

Lämningstyper

Sammanlagt ingår 46 olika lämningstyper i undersökningen. Olika typer av lämningar förekommer olika ofta. Husgrunder, kolningsanläggningar, lägenhetsbebyggelse, hägnader, stensättningar med rösen och andra typer av gravar är de vanligaste lämningstyperna. Även fossil åker, fångstgropar, tjärdalar och röjningsrösen tillhör de vanligare typerna av lämningar.

Det finns skillnader i påverkansgrad beroende på lämningstyp. I årets inventering är det hägnader, härdar, husgrunder och tjärdalar som har den största andelen opåverkade objekt, medan däremot gruvhål/gruvområden, fossila åkrar, färdvägar samt gravar och gravfält har störst andel med skada/grov skada.

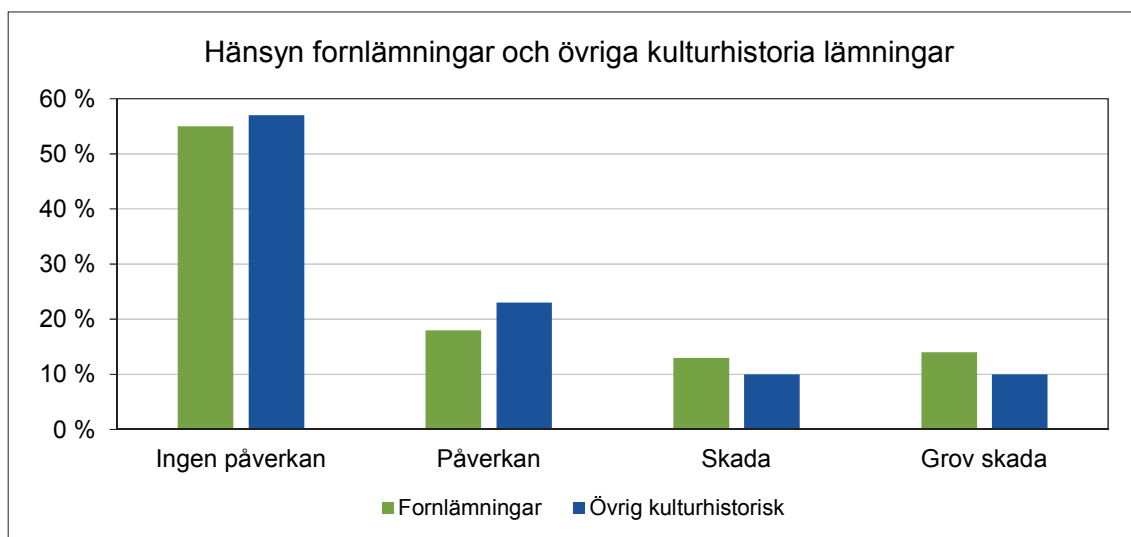
Tabell 1. Grad av hänsyn beroende på lämningstyp. Resultat från HK 2015

Lämningstyp	Andel	Opåverkade	Påverkade	Skadade/Grov skada
Husgrunder	22 %	76 %	17 %	7 %
Kolningsanläggningar/område med skogsbrukslämningar	22 %	38 %	36 %	26 %
Lägenhetsbebyggelse	7 %	59 %	35 %	6 %
Hägnad	7 %	93 %	5 %	2 %
Gravar/gravfält	7 %	40 %	21 %	39 %
Tjärdal	5 %	61 %	17 %	23 %
Färdvägar/färdvägssystem	5 %	42 %	16 %	42 %
Fångstgrop/fångstgropssystem	5 %	44 %	19 %	37 %
Röjningsröse	5 %	40 %	38 %	22 %
Fossil åker/område med fossil åker	7 %	36 %	20 %	44 %
Gruvhål/gruvområden	1 %	45 %	8 %	47 %
Härdar	2 %	87 %	13 %	0 %

När det gäller påverkan, det vill säga den lägre graden av skada, utgör lägenhetsbebyggelse, tjärdalar, färdvägar och fossil åker den största andelen. Denna påverkan utgörs till stor del av nedrisning och lättare körskador som uppstått vid körningar inom de yttäckande områdena. Noterbart är att både färdvägar och fossil åker även återfinns bland de lämningsskategorier som både påverkas och skadas i störst omfattning.

Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar.

Av de inventerade kulturlämningarna är 26 procent fornlämningar och 74 procent övriga kulturhistoriska lämningar. 2015 är hänsynen till fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i det närmaste likvärdig, 45 och 43 procent påverkan – grov skada. Ser man däremot till enbart skada och grov skada är skadenivån betydligt högre för fornlämningar för tre av de fyra år som inventeringen pågått. För 2015 ligger skada/grov skada för fornlämningar på 27 procent medan skada/grov skada på övriga kulturhistoriska lämningar är 20 procent.



Figur 8. Fördelningen av påverkade/skadade forn- och kulturlämningar. Resultat från HK 2015.



Figur 9. God hänsyn visad till samisk härd.

Foto: AnnKristin Unander

Typ av påverkan

Ofta förekommer flera skadeorsaker på en och samma lämning. I det tidigare redovisade sammanlagda resultatet räknas enbart den allvarligaste skadan. Det här gör att summan av de enskilda olika skadeorsakerna blir högre än den sammanlagda skadenivån.

I HK-inventeringen registreras påverkan från körning, markberedning, avverkningsrester, vindfällan, annat (till exempel hyggesbränning och stubbskörd) samt annan än skoglig (till exempel kraftledningsgator och vindkraftverk). Resultaten från "Annan än skoglig" ingår inte i sammanställningen av resultaten.

Från och med 2013 års inventering är påverkansfaktorerna basväg, plantering och avlägg inte betygssatta utan besvaras endast med "Ja" eller "Nej". Detta medför att dessa påverkansfaktorer inte ingår i resultatsammanställningen utan redovisas separat.

Hänsynen bedöms efter en 4-gradig skala där betyg 1 betyder "Ingen, alternativt positiv påverkan på lämningen". Med detta avses att ingen negativ påverkan eller skada har uppstått samt att åtgärder kan ha vidtagits för att förstärka hänsynen till lämningarna. Betyg 2 innebär "Liten negativ påverkan/ringa åverkan". Typexempel på betyg 2 är nedrisning, det vill säga det ligger ris på lämningarna men de är fortfarande synliga, mindre körspår och tryckpåverkan. Betyg 3 är detsamma som "Negativ påverkan/skada". Exempel på skador som ges betyg 3 är stenar som rubbats i utkanten av till exempel gravanläggningar, djupare körspår och markberedningsspår som dock inte påverkar kulturlager. Skadorna ska även vara möjliga att återställa. Betyg 4, "Stor negativ påverkan/grov skada" ges till de forn- och kulturlämningar som bedöms så pass skadade att de inte går att återställa och där skadan anses påverka det vetenskapliga informationsinnehållet. Exempel på grova skador är markberedningsskador i lämningar och anläggningar samt körskador som blottlagt kulturlager. För utförligare information om betygssättningen av hänsynen se bilaga 1.

Körskador och basvägar

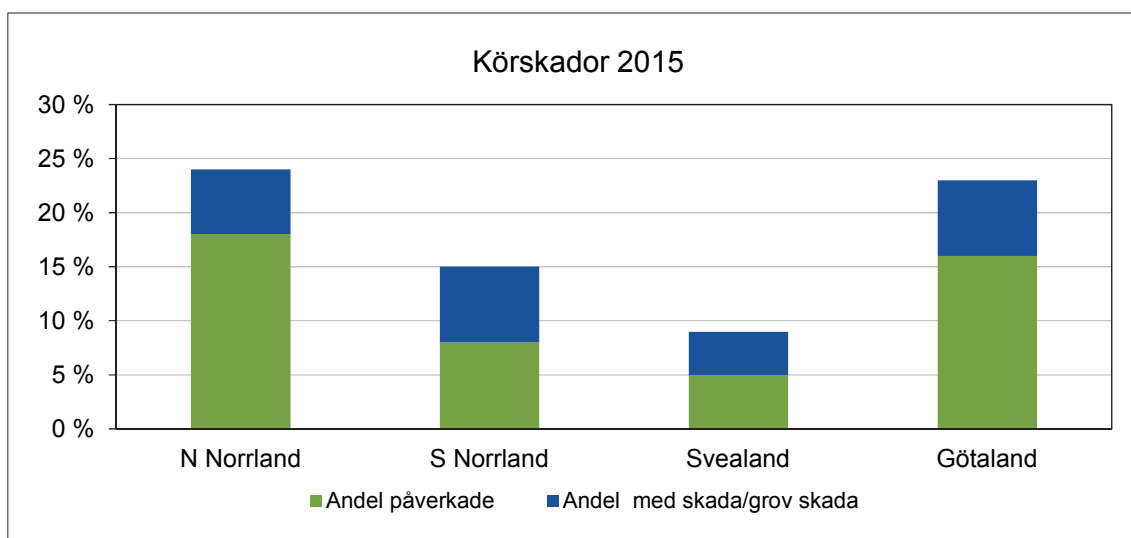


Figur 10. Körskada, basväg lagd över gammal kärrväg.

Foto: AnnKristin Unander

De vanligaste skadorna uppstår vid de många körningar som sker i samband med avverkning och föryngringsarbete. Den maskin som vanligtvis förorsakar de största körskadorna är skotaren då den ofta är tungt lastad och kör vid sidan om det risbäddade området som skördaren kör på. De skador som kan uppstå i samband med själva avverkningen kan lätt förhindras genom en bra planering. Det vill säga att man inte lägger ut bas- och stickvägar över eller omedelbart invid en lämning. Andelen körskador varierar över landet från 24 procent i norra Norrland, till 9 procent i Svealand. Om man däremot tittar på andelen skada och grov skada är skillnaderna små från 4 procent i Svealand till 7 procent i Götaland.

Från och med 2014 års inventering registreras inte om skador uppstått av basväg på avverkningen, då detta ändå fångas upp av körskador. Istället registreras "Basväg ja", om skador uppstått på kulturlämningar som ligger på basvägen från avverkning till bilväg.



Figur 11. Andelen forn- och kulturlämningar med körskador. Resultat från HK 2015.

Markberedning



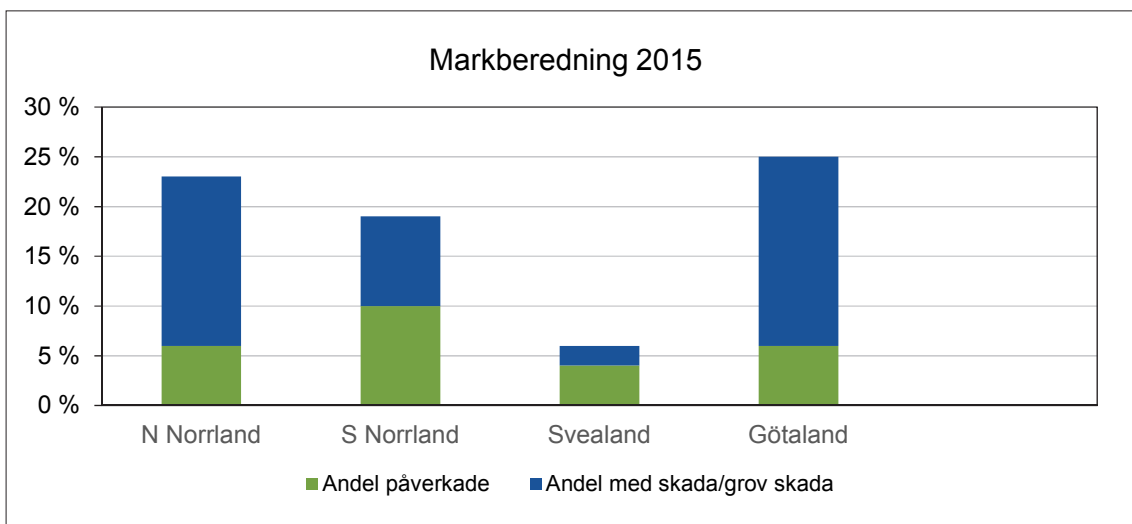
Figur 12. Markberedd fäbod.

Foto: AnnKristin Unander

Markberedning är den åtgärd som påverkar kulturlämningarna mest negativt. Totalt hade 15 procent av de inventerade kulturlämningar där det markberetts påverkats av markberedning. Av dessa var 9 procent skadade eller grovt skadade.

Problemet med markberedda kulturlämningar borde vara förhållandevis enkelt att lösa jämfört med de körskador som uppstår i samband med avverkning och skotning. Om trakttdirektiv, eventuella beslut och meddelanden följde med i hela ärendekedjan och om markberedningsförarna utbildades, skulle troligen andelen markberedda kulturlämningar minska radikalt. Detta i och med att markberedaren inte behöver köra på just den platsen där kulturlämningen ligger, vilket ibland är nödvändigt vid avverkning eller skotning.

Andelen kulturlämningar som markbereds varierar stort i riket, från 6 procent i Svealand till 23 procent i norra Norrland. Men när markberedning sker så är skadorna ofta svåra.



Figur 13. Andelen markberedda kulturlämningar samt andelen av dessa med skada/grov skada. Resultat från HK 2015.

Avverkningsrester

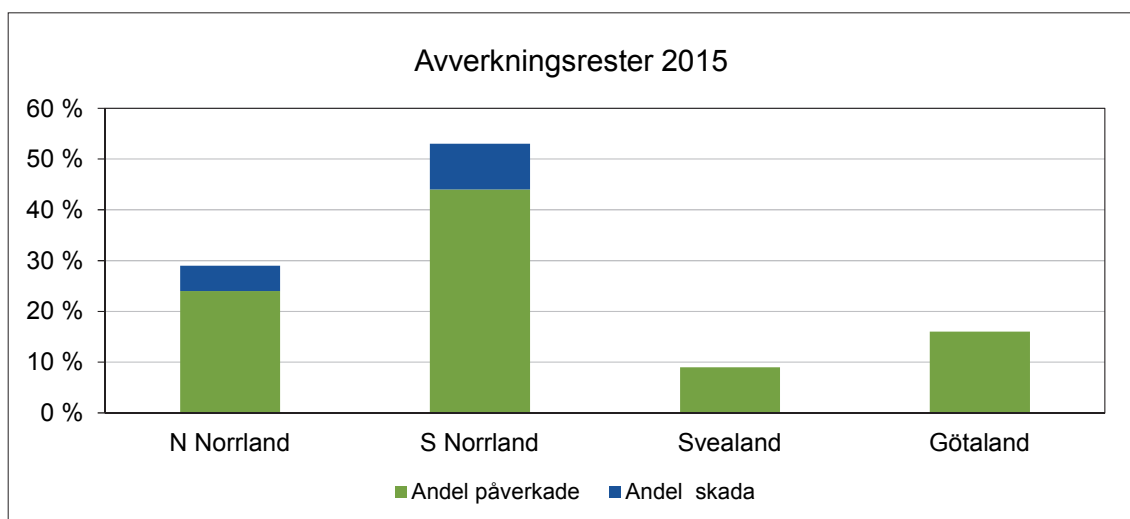
Nedrisning är i detta sammanhang det minsta problemet, även om det tillsammans med körskador är den vanligaste påverkansfaktorn. 22 procent av alla inventerade lämningar hade registrerade avverkningsrester, men endast 2 procent bedömdes som skada. Restande 20 procent var bedömt som den lägsta graden, påverkan.

Sett till riket så varierar siffrorna en hel del när det gäller andelen kulturlämningar med avverkningsrester. I norra Norrland är 29 procent av alla kulturlämningar påverkade av nedrisning, varav 5 procent bedömts som skada. I södra Norrland 53 procent varav 9 procent bedömts som skada. I Svealand och Götaland har nedrisningen endast bedömts som påverkan. Nedrisning bedöms aldrig som grov skada, då skadan alltid går att åtgärda.



Figur 14. Nedrisad fångstgrop.

Foto: Berit Andersson



Figur 15. Andelen lämningar med avverkningsrester samt andel av dessa där avverkningsresterna bedömts som skada. Resultat från HK 2015.

Plantering

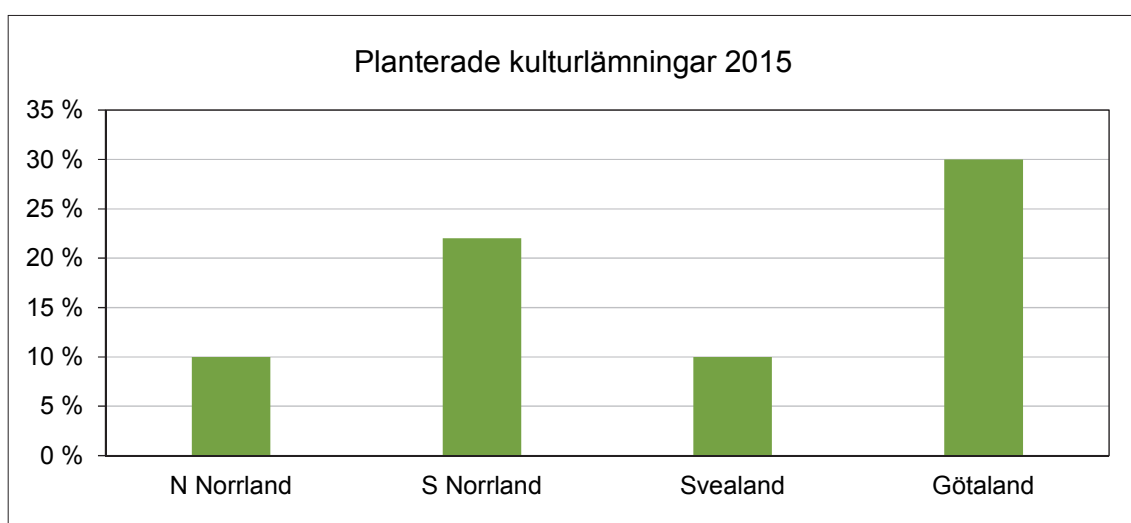
Plantering är en påverkansfaktor som bedöms i HK. Plantering av träd på eller invid en fornlämning är en tillståndspliktig åtgärd. I och med att trädets rötter påverkar lämningarna på flera sätt, dels genom deras sätt att växa och dels då roten riskerar att skada lämningen vid eventuell stormfällning.

Inför 2013 års HK-inventering ändrades instruktionen och redovisningen till att plantering enbart skulle anges med ett Ja eller Nej. Detta med anledning av att det är svårt att vid inventeringstidpunkten avgöra vilken skada plantan har åstadkommit, den skada som skett vid planteringsstillfället eller den skada som kan komma att uppstå om cirka 50

år. Med anledning av detta ingår inte plantering (samt basvägar och avlägg) i det sammanlagda resultatet, då denna påverkansfaktor inte är möjlig att dela upp i påverkan/skada/grov skada.

Av de inventerade kulturlämningarna i riket hade det planterats på 19 procent av alla berörda lämningar. I södra Norrland hade det planterats på 22 procent av lämningarna och i Götaland så stor del som 30 procent.

Plantering är den åtgärd som utförs sist i föryngringskedjan. Då avverkningssäsongen är 2011–2012 kan planteringen ha utförts mellan 2013 och 2015. För att förhindra plantering på kulturlämningar måste informationen till plantörerna fungera.



Figur 16. Andel planterade kulturlämningar som det planterats på. Resultat från HK 2015.

Vindfällan

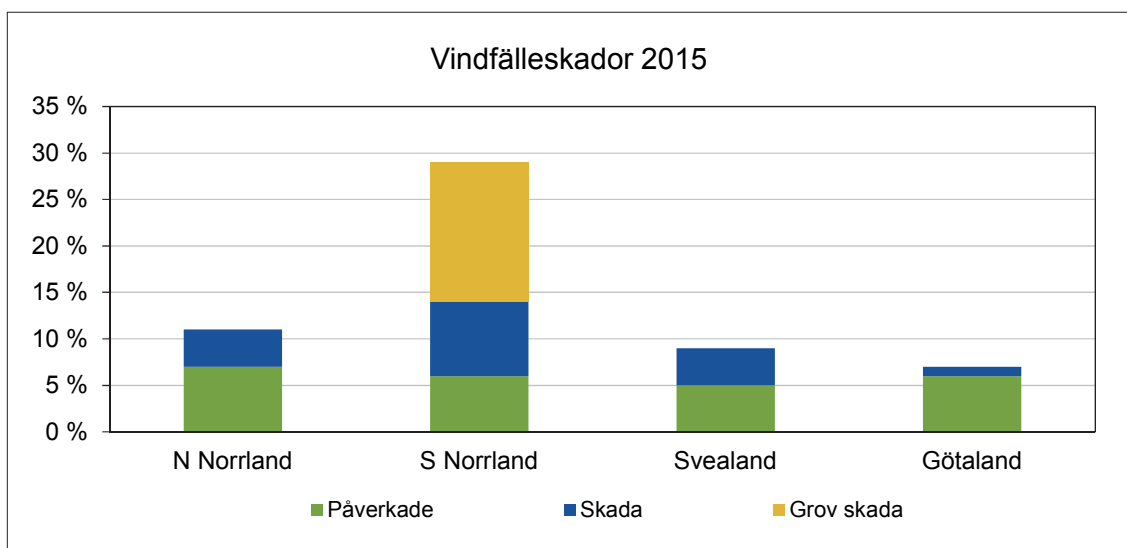
Vid inventeringen påträffades flera rotvältor som hade orsakat grova skador på kulturlämningarna. Resultatet visar tydligt hur viktigt det är att vid planering av avverkning inte lämna naturhänsyn i form av träd på och intill lämningarna. Träden ska tas bort för att förhindra skador. Kvarlämnade träd kan även orsaka andra skador i form av rot-sprängningar som förstör konstruktioner. Denna typ av skador bedöms dock inte i HK.

Av de inventerade kulturlämningarna hade 14 procent påverkats eller skadats av vindfällda träd, och 8 procent har bedömts som skada eller grov skada. I 2015 års inventering är skador av vindfällan störst i södra Norrland. Med tanke på den höga andelen grova skador av vindfällan i södra Norrland, får man anta att det var mycket vanligt att avverkningssäsong 2011–2012 lämna träd kvar på kulturlämningarna i samband med avverkningen.



Figur 17. På denna 40 hektar stora avverkning har alla naturvärdesträd ställts på och invid kulturlämningarna (gruvområde från 1850-tal) med väldigt många skador orsakade av vindfällda träd som följd

Foto: AnnKristin Unander



Figur 18. Andel kulturlämningar med skador orsakade av vindfällda träd samt andel av dessa med skada och grov skada. Resultat från HK 2015.

Avlägg

Avlägg är tillsammans med basvägar och "Annat" den minst vanliga påverkansfaktorn,

Annat

Med påverkansfaktorn "Annat" avses bland annat hyggesbränning, stubbskörd och dikningar.

Annan än skoglig

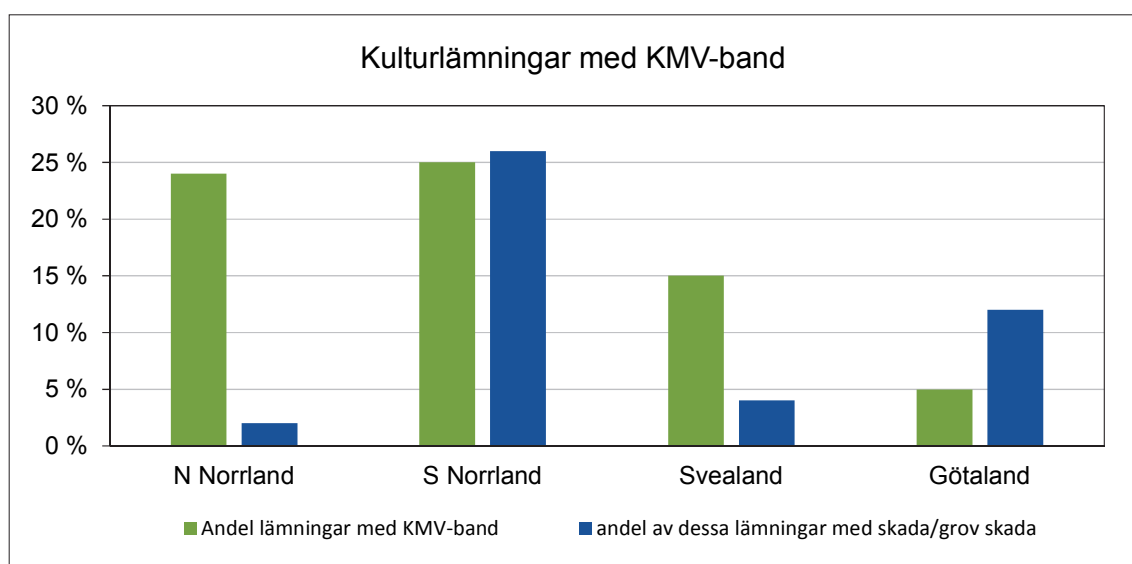
Med påverkansfaktorn ”Annan än skoglig” avses skador som inte har sitt ursprung i skogliga åtgärder. Det kan till exempel vara anläggande av vindkraftverk eller kraftledningsgator. Orsaken till att denna påverkansfaktor finns med, är att det bedöms som viktigt att få en helhetsbild över den hänsyn som tas till forn- och kulturlämningar.

Viktigt är dock att notera att denna påverkansfaktor inte ingår i det sammanlagda resultatet. När påverkan har skett, har den dock ofta skett i kombination med en skoglig åtgärd.

Något separat resultat för ”Avlägg”, ”Annat” eller ”Annan än skoglig”, redovisas inte i den här rapporten, då andelen av dessa är i det närmaste obefintliga.

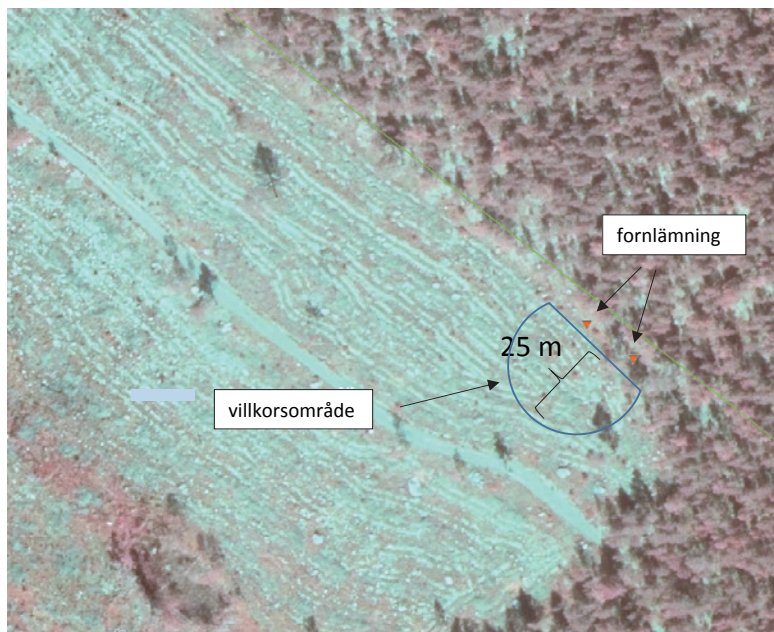
Utmärkning med KMV band

När det gäller andel kulturlämningar utmärkta med kulturmiljövårdsband, sjunker andelen desto längre söderut vi kommer.



Figur 19. Andelen lämningar utmärkta med KMV-band och andelen av dessa med skada/grov skada. Resultat från HK 2015.

Villkorsområde

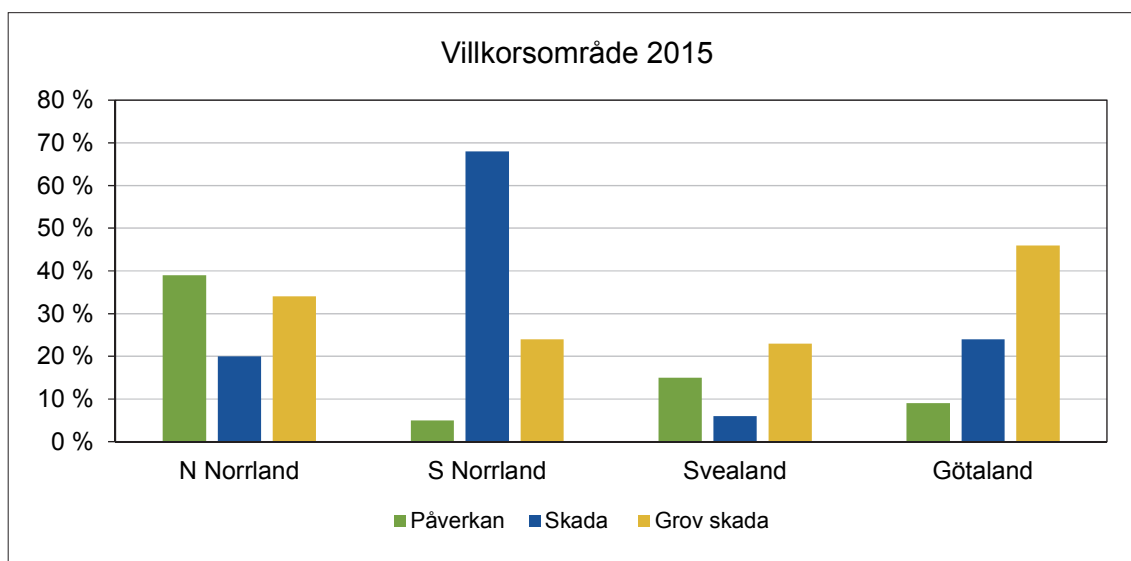


Figur 20. I ortofotot syns tydligt markberedningsspåren inom villkorsområdet.

HK-inventeringen har även inventerat det så kallade villkorsområdet. Det vill säga det område som Länsstyrelsen kan besluta om i anslutning till fornlämningar. Det innebär att det finns ett skriftligt beslut eller yttrande från Länsstyrelsen om vilka åtgärder som får ske, samt anvisningar om hur skador ska förhindras. I flertalet av fallen har detta beslut/yttrande dessutom inneburit fältbesök från läns museer, eller från Länsstyrelsens sida tillsammans med utförare och markägare, där avverkningen har diskuterats.

Villkorsområdet uppfattas oftast som ett skydds- eller hänsynsområde till själva fornlämningen, men villkorsområdet är en del av fornlämningen och har samma lagskydd som denna. Vid inventeringen ser vi många gånger att det bara tas delvis hänsyn till villkorsområdet. Om exempelvis ett villkorsområde enligt beslut från länsstyrelsen skall vara 20 x 20 meter, har planeraren istället bestämt sig för att visa hänsyn till 10 x 10 meter.

Totalt inventerades 157 villkorsområden. Av dessa var 73 procent påverkade eller skadade, 60 procent av skadorna var skada och grov skada. Den vanligaste påverkans-faktorn var markberedning (51 procent), avverkningsrester (26 procent) och körskador (22 procent). Dock bedömdes endast 6 procent av avverkningsresterna medföra skada, medan markberedningen orsakat skador eller grova skador i 47 procent av fallen.



Figur 21. Skador på villkorsområden fördelat på landsdel. Resultat från HK 2015.

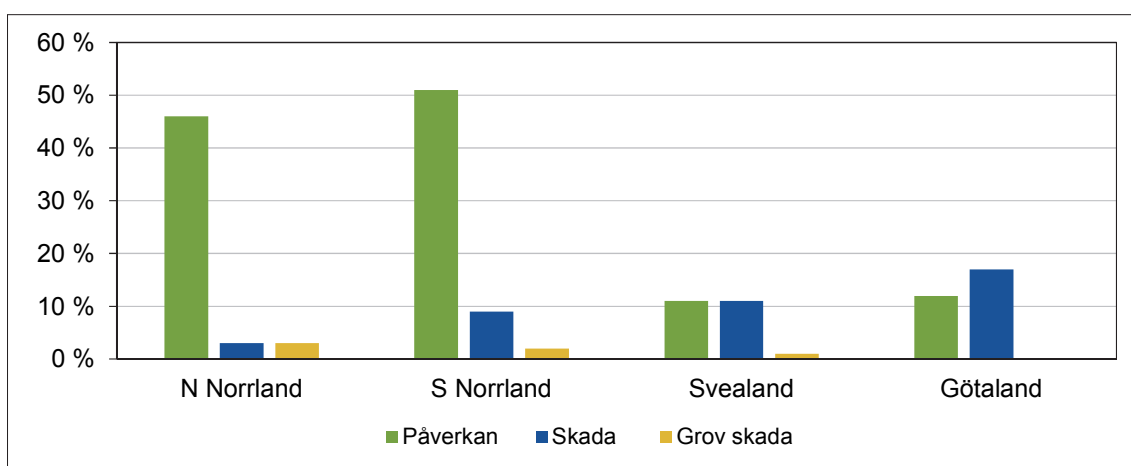
Biologiskt kulturarv

I HK-inventeringen inventeras även det biologiska kulturarvet. På 12 procent av kulturlämningarna påträffades något biologiskt kulturarv. Biologiskt kulturarv påträffas till allra största del i anslutning till bebyggelselämningar. Vanliga typer av registrerat biologiskt kulturarv är vård- och fruktträd, prydnadsbuskar och hamlade träd.

Det finns mycket stora regionala skillnader i hur vanligt förekommande det biologiska kulturarvet är. Under åren är det i stort sett i södra Norrland och Svealand det biologiska kulturarvet redovisats. Detta kan dels förklaras rent naturgeografiskt och lämningstypsmässigt men även personliga kunskaper och kompetens kan troligtvis vägas in. Vidare kan även inventeringsperiod, det vill säga när på året inventeringen har skett, ha betydelse. Hänsynen till det biologiska kulturarvet har inte inventerats och redovisats.

Registrerad hänsyn på avverkningsanmälan och ärendehistorik

Om ombudet eller markägaren noterat i avverkningsanmälan att det finns en kulturlämning på avverkningen, redovisat planerad hänsyn och även markerat den i medföljande karta, är chansen mycket stor att kulturlämningen klarar sig från grova skador. Då redovisas endast mellan 0–3 procent grova skador på landsnivå.

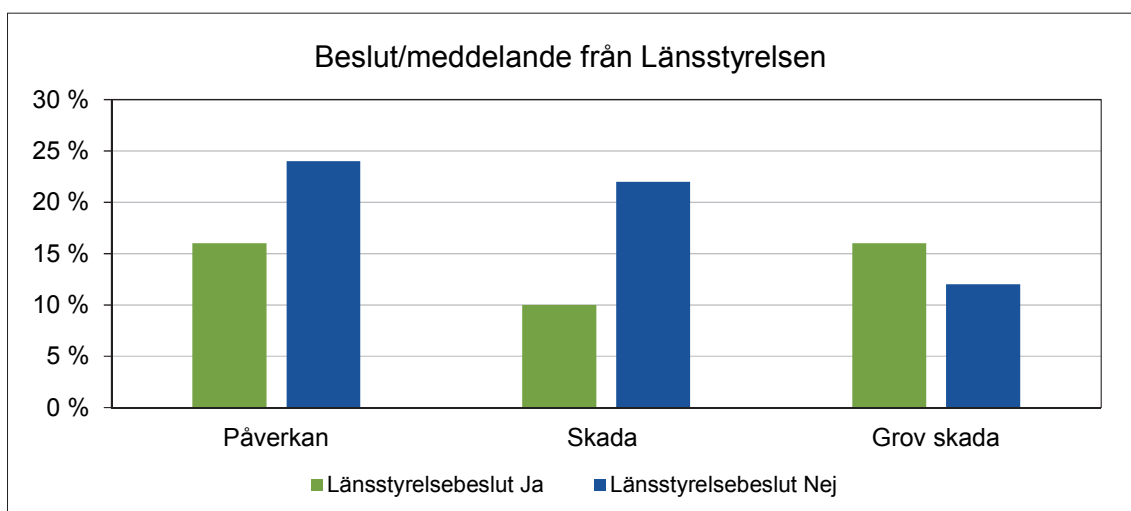


Figur 22. Skador på landssdelsnivå vid noggrant redovisad kulturmiljöhänsyn i avverkningsanmälan. Resultat från HK 2015.

När det gäller hänsynsråd/väglidningar är det relativt vanligt i norra Norrland, det finns noterat till 15 procent av lämningarna. I andra landsdelar är det ovanligt, bara 1–3 procent av kulturlämningarna hade fått hänsynsråd/väglidningar. På de kulturlämningar i norra Norrland som fått hänsynsråd var hänsynen bättre än där inga råd utgått.

Andelen fältbesökta kulturlämningar skiftar väldigt över landet. I norra Norrland och Svealand har det utförts mest fältbesök, 7 respektive 8 procent av kulturlämningarna har berörts. I norra Norrland är det 0 procent skada/grov skada på de lämningarna, i Svealand 13 procent skada/grov skada. I södra Norrland och Götaland har 1–2 procent fältbesöks, de lämningarna har hög andel skador.

Beslut/meddelanden från Länsstyrelsen finns framförallt redovisat från norra Norrland. Där finns det redovisat beslut/meddelanden till 94 procent av fornlämningarna, i Svealand och Götaland till 80 procent och i södra Norrland till 34 procent av fornlämningarna.



Figur 23. Hänsynsnivå om länsstyrelsebeslut/meddelande finns redovisat eller ej. Resultat från HK 2015.

Hänsyn på avverkningsnivå

Om slutresultatet hade redovisats på avverkningsnivå vilket var fallet i gamla P3-inventeringarna (2008–2011) uppgår andelen avverkningar med påverkade-grovt skadade lämningar till 53 procent, varav andelen skada och grov skada ligger på 30 procent.

Gör kulturstubben nytta?

Begreppet Kulturstubbe dök upp i början av 2000-talet. Idén var att stubbar på en höjd av 1,3 meter så kallat brösthöjd, (brösthöjd är ett vedertaget skogligt begrepp för mätning av stående träd) skulle användas för att markera kulturlämningar i skogen. Kulturstubbarna skulle lätt kunna åtskiljas genom sin låga höjd från högstubbar ställda av naturvårdsskäl, som oftast skall vara 3 meter eller högre. Erfarenheten var att snitslar ofta fallit ner eller försvunnit innan återväxtåtgärderna skulle sättas in och därför skulle kulturstubben vara en mer varaktig och tydlig markering.

Diskussioner om längd, placering och användning av kulturstubben har pågått sedan dess och nu 16 år senare ser vi hur kulturstubben börjar bli ett allmänt vedertaget begrepp inom hela skogsbruket.

I tidigare HK-inventeringar har frågan; ”Finns det kulturstubbar?” besvarats med endast JA eller NEJ. Vid närmare analys kan detta betyda många saker. Frågan svarar bara på om det finns en godkänd kulturstubbe (enligt vår instruktion, stubbe 1,3 meter + - 0,5 meter). Den svarar inte på kvalitén på uppmärkningen av kulturmiljön. Därför har frågan formulerats om och kan från och med 2015 besvaras med fem olika alternativ.

1. Lämningen är utmärkt med en kulturstubbe. Denna registrering avser att beskriva den vanligt förekommande markeringen med en ensam kulturstubbe vid/på kulturlämningen. En markering som endast kan förstås av den som vet att på den här platsen skall det finnas en kulturlämning.
2. Kulturstubbar står runt omkring/på kulturmiljön. Denna registrering avser att beskriva när kulturstubbar står på kulturmiljön, på vallen till en fångstgrop eller mitt i ett spismursröse.
3. Kulturstubbar är adekvat placerade runt lämningen. Kulturstubbarna står utanför kulturlämningen och är utplacerade på ett sådant sätt så att man förstår och kan se var kulturlämningen är. Alltså kulturstubbarna kan inte stå bättre.
4. Lämningen har annan tydlig markering. Lämningen är markerad med annat t ex plastkäppar. Lämningen kan även vara tydligt markerad med för höga högstubbar. Observera att snitslar inte redovisas här utan registreras separat.
5. Nej, kulturmiljön är inte utmärkt med kulturstubbar eller annat.

Ett problem med att bara godkänna kulturstubbar som utmärkning är att det då inte går att beskriva annan utmärkning som kan förekomma. På exempelvis mycket magra tallmarker kan det vara brist på lämpliga träd vid kulturmiljön. Även vid förbättrad uppmärkning efter avverkning, men innan markberedning, kan uppmärkning med träkäppar, plastkäppar eller annat ha använts. Ett annat exempel är tydlig uppmärkning med för ”höga” stubbar som uppenbarligen är utställda av kulturmiljövårdsskäl. Av den anledningen kan vi även redovisa nr 4. Lämningen har annan tydlig markering.

Lämningen är utmärkt med en kulturstubbe. Förekommer på/vid 20 procent av lämningarna i riket.



Figur 24. Ensam kulturstubbe vid fångstgrop.

Foto: Ulf Eriksson

Andel på landsdelsnivå		Skada/Grov skada
Norra Norrland	1 %	0 %
Södra Norrland	7 %	30 %
Svealand	41%	8 %
Götaland	10 %	9 %

Kulturstubbar står på kulturlämningen. Förekommer på 20 procent av lämningarna i riket.



Figur 25. Kulturstubbar på husgrund. Foto: Ulf Eriksson

Andel på landsdelsnivå		Skada/Grov skada
Norra Norrland	20 %	17 %
Södra Norrland	31 %	17 %
Svealand	12 %	24 %
Götaland	18 %	17 %

Kulturstubbar står adekvat/rätt placerade utanför kulturlämningen. Förekommer vid 12 procent av lämningarna.



Figur 26. Kulturstubbar kring villkorsområde för kokgrop, harvning i förgrunden. Foto: AnnKristin Unander

Andel på landsdelsnivå		Skada/Grov skada
Norra Norrland	15 %	0 %
Södra Norrland	18 %	63 % ?
Svealand	18 %	10 %
Götaland	1 %	0 %

Kulturlämningen har annan tydlig utmärkning. Förekommer vid 3 procent av lämningarna i riket.



Figur 27. Annan tydlig utmärkning.

Foto: AnnKristin Unander

Andel på landsdelsnivå		Skada/Grov skada
Norra Norrland	19 %	10 %
Södra Norrland	1 %	63 %
Svealand	0 %	0 %
Götaland	3 %	0 %

Kulturlämningen har ingen utmärkning. Förekommer vid 43 procent av lämningarna i riket.



Figur 28. Kalkugnsruin, ingen utmärkning, området ännu ej markberett.

Foto: AnnKristin Unander

Andel på landsdelsnivå		Skada/Grov skada
Norra Norrland	43 %	31 %
Södra Norrland	42 %	36 %
Svealand	23 %	7 %
Götaland	67 %	30 %

Avslutande Reflektion

De på många håll stora ansträngningar som tagits från skogsbrukets sida för att komma till rätta med de höga skadenivåerna på kulturlämningar kan ännu inte utläsas i Hjänsynsuppföljningens resultat.

De åtgärder som utförs vid avverkning för att förhindra skador, som att hugga bort träd från kulturlämningarna eller att använda sig av kulturstubbar på ett bra sätt syns ännu inte i statistiken i alla landsdelar. Det kan kanske förklaras med att de åtgärderna skett tidigt redan vid avverkningen 2011–2012, medan skogsbrukets stora utbildningsinsatser inte inleddes förrän 2013.

Att däremot förekomsten av plantering vilken är den senast utförda åtgärden i förtyngningskedjan, fortfarande är så hög som 20 procent tyder på att skogsbruket ännu inte har förmått åtgärda sina brister i information till plantörerna.

Förståelsen och respekten för villkorsområdet är dåligt. Då villkorsområdet har lika starkt lagskydd som fornlämningen och dessutom ofta också är fornlämning borde inte skadenivåerna ligga så högt som de gör.

Hög ambitionsnivå från skogsbrukets sida redan vid planerandet av avverkningstrakten verkar ha stor betydelse för slutresultatet. När ombud/markägare redan i avverkningsanmälan meddelat i text och karta att man känner till kulturlämningarna och avser att lämna hänsyn då går det ofta väldigt bra.

Litteratur/källförteckning

Eriksson, Lundh & Ulfhielm 2012, Hänsyn till kulturmiljöer – Resultat från P3 2008–2011. Rapport 3–2012 Skogsstyrelsen.

Ulfhielm Cecilia. 2014. Hänsyn till forn- och kulturlämningar – Resultat från Hänsynsuppföljning Kulturmiljöer 2013. Skogsstyrelsen. Rapport 4/2014.

Ulfhielm Cecilia. 2013. Hänsyn till forn- och kulturlämningar – Resultat från Hänsynsuppföljning Kulturmiljöer 2012. Skogsstyrelsen. Rapport 3/2013.

Unander AnnKristin. 2015. Hänsyn till forn- och kulturlämningar – Resultat från Hänsynsuppföljning Kulturmiljöer 2014. Skogsstyrelsen. Rapport 7/2015.

Av Skogsstyrelsen publicerade Rapporter:

1988:1	Mallar för ståndortsbonitering; Lathund för 18 län i södra Sverige
1991:1	Tätortsnära skogsbruk
1992:3	Aktiva Natur- och Kulturvårdande åtgärder i skogsbruket
1993:7	Betespräglad äldre bondeskog – från naturvårdssynpunkt
1994:5	Historiska kartor – underlag för natur- och kulturmiljövård i skogen
1995:1	Planering av skogsbrukets hänsyn till vatten i ett avrinningsområde i Gävleborg
1995:2	SUMPSKOG – ekologi och skötsel
1996:1	Women in Forestry – What is their situation?
1996:2	Skogens kvinnor – Hur är läget?
1997:2	Naturvårdsutbildning (20 poäng) Hur gick det?
1997:5	Miljeu96 Rådgivning. Rapport från utvärdering av miljeurådgivningen
1997:6	Effekter av skogsbränsleuttag och askåterföring – en litteraturstudie
1997:7	Målgruppsanalys
1997:8	Effekter av tungmetallnedfall på skogslevande landsnäckor (with English Summary: The impact on forest land snails by atmospheric deposition of heavy metals)
1997:9	GIS-metodik för kartläggning av markförsurning – En pilotstudie i Jönköpings län
1998:1	Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av skogsbränsleuttag, asktillförsel och övrig näringskompensation
1998:3	Dalaskog – Pilotprojekt i landskapsanalys
1998:4	Användning av satellitdata – hitta avverkad skog och uppskatta lövröjningsbehov
1998:5	Baskatjoner och aciditet i svensk skogsmark – tillstånd och förändringar
1998:6	Övervakning av biologisk mångfald i det brukade skogslandskapet. With a summary in English: Monitoring of biodiversity in managed forests.
1998:7	Marksvampar i kalkbarrskogar och skogsbeten i Gotländska nyckelbiotoper
1999:1	Miljökonsekvensbeskrivning av Skogsstyrelsens förslag till åtgärdsprogram för kalkning och vitalisering
1999:2	Internationella konventioner och andra instrument som behandlar internationella skogsfrågor
2000:1	Samordnade åtgärder mot försurning av mark och vatten – Underlagsdokument till Nationell plan för kalkning av sjöar och vattendrag
2000:4	Skogsbruket i den lokala ekonomin
2000:5	Aska från biobränsle
2000:6	Skogsskadeinventering av bok och ek i Sydsvetige 1999
2001:1	Landmolluskfaunans ekologi i sump- och myrskogar i mellersta Norrland, med jämförelser beträffande förhållandena i södra Sverige
2001:2	Arealförluster från skogliga avrinningsområden i Västra Götaland
2001:3	The proposals for action submitted by the Intergovernmental Panel on Forests (IPF) and the Intergovernmental Forum on Forests (IFF) – in the Swedish context
2001:4	Resultat från Skogsstyrelsens ekenkät 2000
2001:5	Effekter av kalkning i utströmningsområden med kalkkross 0–3 millimeter
2001:6	Biobränslen i Söderhamn
2001:7	Entreprenörer i skogsbruket 1993–1998
2001:8A	Skogspolitisk historia
2001:8B	Skogspolitiken idag – en beskrivning av den politik och övriga faktorer som påverkar skogen och skogsbruket
2001:8C	Gröna planer
2001:8D	Föryngring av skog
2001:8E	Fornlämningar och kulturmiljöer i skogsmark
2001:8G	Framtidens skog
2001:8H	De skogliga aktörerna och skogspolitiken
2001:8I	Skogsbilvägar
2001:8J	Skogen sociala värden
2001:8K	Arbetsmarknadspolitiska åtgärder i skogen
2001:8L	Skogsvårdsorganisationens uppdragsverksamhet
2001:8M	Skogsbruk och rennäring
2001:8O	Skador på skog
2001:9	Projekterfarenheter av landskapsanalys i lokal samverkan – (LIFE 96 ENV S 367) Uthålligt skogsbruk byggt på landskapsanalys i lokal samverkan
2001:11A	Strategier för åtgärder mot markförsurning
2001:11B	Markförsurningsprocesser
2001:11C	Effekter på biologisk mångfald av markförsurning och motåtgärder
2001:11D	Urvalskriterier för bedömning av markförsurning

2001:11E	Effekter på kvävedynamiken av markförurning och motåtgärder
2001:11F	Effekter på skogsproduktion av markförurning och motåtgärder
2001:11G	Effekter på tungmetallers och cesiums rörlighet av markförurning och motåtgärder
2002:1	Ekskador i Europa
2002:2	Gröna Huset, slutrapport
2002:3	Project experiences of landscape analysis with local participation – (LIFE 96 ENV S 367) Local participation in sustainable forest management based on landscape analysis
2002:4	Landskapsekologisk planering i Söderhamns kommun
2002:5	Miljöriktig vedeldning – Ett informationsprojekt i Söderhamn
2002:6	White backed woodpecker landscapes and new nature reserves
2002:7	ÄBIN Satellit
2002:8	Demonstration of Methods to monitor Sustainable Forestry, Final report Sweden
2002:9	Inventering av frötäktssbestånd av stälkek, bergesk och rödek under 2001 – Ekdöd, skötsel och naturvård
2002:10	A comparison between National Forest Programmes of some EU-member states
2002:11	Satellitbildsbaserade skattningar av skogliga variabler
2002:12	Skog & Miljö – Miljöbeskrivning av skogsmarken i Söderhamns kommun
2003:1	Övervakning av biologisk mångfald i skogen – En jämförelse av två metoder
2003:2	Fågelfaunan i olika skogsmiljöer – en studie på beståndsnivå
2003:3	Effektivare samråd mellan rennärning och skogsbruk – förbättrad dialog via ett utvecklat samrådsförfarande
2003:4	Projekt Nissadalen – En integrerad strategi för kalkning och askspridning i hela avrinningsområden
2003:5	Projekt Renbruksplan 2000–2002 Slutrapport, – ett planeringsverktyg för samebyarna
2003:6	Att mäta skogens biologiska mångfald – möjligheter och hinder för att följa upp skogspolitikens miljömål i Sverige
2003:7	Vilka botaniska naturvärden finns vid torplämningar i norra Uppland?
2003:8	Kalkgranskogar i Sverige och Norge – förslag till växtsociologisk klassificering
2003:9	Skogsägare på distans – Utvärdering av SVO:s riktade insatser för utbor
2003:10	The EU enlargement in 2004: analysis of the forestry situation and perspectives in relation to the present EU and Sweden
2004:1	Effektuppföljning skogsmarkskalkning tillväxt och trädvitalitet, 1990–2002
2004:2	Skogliga konsekvensanalyser 2003 – SKA 03
2004:3	Natur- och kulturinventeringen i Kronobergs län 1996–2001
2004:4	Naturlig förnygring av tall
2004:5	How Sweden meets the IPF requirements on nfp
2004:6	Synthesis of the model forest concept and its application to Vilhelmina model forest and Barents model forest network
2004:7	Vedlevande arters krav på substrat – sammanställning och analys av 3 600 arter
2004:8	EU-utvidgningen och skogsindustrin – En analys av skogsindustrins betydelse för de nya medlemsländernas ekonomier
2004:10	Om virkesförrådets utveckling och dess påverkan på skogsbrukets lönsamhet under perioden 1980–2002
2004:11	Naturskydd och skogligt genbevarande
2004:12	När vi skogspolitiken mångfaldsmål på artnivå? – Åtgärdsförslag för uppföljning och metodutveckling
2005:1	Access to the forests for disabled people
2005:2	Tillgång till naturen för människor med funktionshinder
2005:3	Besökarstudier i naturområden – en handbok
2005:4	Visitor studies in nature areas – a manual
2005:5	Skogshistoria år från år 1177–2005
2005:6	Vägar till ett effektivare samarbete i den privata tätortsnära skogen
2005:7	Planering för rekreation – Grön skogsbruksplan i privatägd tätortsnära skog
2005:8a-8c	Report from Proceedings of ForestSAT 2005 in Borås May 31 – June 3
2005:9	Sammanställning av stormskador på skog i Sverige under de senaste 210 åren
2005:10	Frivilliga avsättningar – en del i Miljökvalitetsmålet Levande skogar
2005:11	Skogliga sektorsmål – förutsättningar och bakgrundsmaterial
2005:12	Målbilder för det skogliga sektorsmålet – hur går det med bevarandet av biologisk mångfald?
2005:13	Ekonomiska konsekvenser av de skogliga sektorsmålen
2005:14	Tio skogsägares erfarenheter av stormen
2005:15	Uppföljning av skador på fornlämningar och övriga kulturlämningar i skog
2005:16	Mykorrhizasvampar i örtrika granskogar – en metodstudie för att hitta värdefulla miljöer
2005:17	Forskningsseminarium skogsbruk – rennärning 11–12 augusti 2004

2005:18	Klassning av renbete med hjälp av ståndortsboniteringens vegetationstypsindelning
2005:19	Jämförelse av produktionspotential mellan tall, gran och björk på samma ståndort
2006:1	Kalkning och askspridning på skogsmark – redovisning av arealer som ingått i Skogsstyrelsens försöksverksamhet 1989–2003
2006:2	Satellitbildsanalys av skogsbilvägar över våtmarker
2006:3	Myllrande Våtmarker – Förslag till nationell uppföljning av delmålet om byggande av skogsbilvägar över värdefulla våtmarker
2006:4	Granbarkborren – en scenarioanalys för 2006–2009
2006:5	Överensstämmelse anmält och verkligt GROT-uttag?
2006:6	Klimathotet och skogens biologiska mångfald
2006:7	Arenor för hållbart brukande av landskapets alla värden – begreppet Model Forest som ett exempel
2006:8	Analys av riskfaktorer efter stormen Gudrun
2006:9	Stormskadad skog – föryngring, skador och skötsel
2006:10	Miljökonsekvenser för vattenkvalitet, Underlagsrapport inom projektet Stormanalys
2006:11	Miljökonsekvenser för biologisk mångfald – Underlagsrapport inom projekt Stormanalys
2006:12	Ekonomiska och sociala konsekvenser i skogsbruket av stormen Gudrun
2006:13	Hur drabbades enskilda skogsägare av stormen Gudrun – Resultat av en enkätundersökning
2006:14	Riskhantering i skogsbruket
2006:15	Granbarkborrens utnyttjande av vindfällan under första sommaren efter stormen Gudrun – (The spruce bark beetle in wind-felled trees in the first summer following the storm Gudrun)
2006:16	Skogliga sektorsmål i ett internationellt sammanhang
2006:17	Skogen och ekosystemansatsen i Sverige
2006:18	Strategi för hantering av skogliga naturvärden i Norrtälje kommun ("Norrtäljeprojektet")
2006:19	Kantzonens ekologiska roll i skogliga vattendrag – en litteraturoversikt
2006:20	Ägoslag i skogen – Förslag till indelning, begrepp och definitioner för skogsrelaterade ägoslag
2006:21	Regional produktionsanalys – Konsekvenser av olika miljöambitioner i länen Dalarna och Gävleborg
2006:22	Regional skoglig Produktionsanalys – Konsekvenser av olika skötselregimer
2006:23	Biomassaflöden i svensk skogsnäring 2004
2006:24	Trädbränslestatistik i Sverige – en förstudie
2006:25	Tillväxtstudie på Skogsstyrelsens obsoyter
2006:26	Regional produktionsanalys – Uppskattning av tillgängligt trädbränsle i Dalarnas och Gävleborgs län
2006:27	Referenshågn som ett verktyg i vilt- och skogsförvaltning
2007:1	Utvärdering av ÄBIN
2007:2	Trädslagets betydelse för markens syra-basstatus – resultat från Ståndortskarteringen
2007:3	Älg- och rådjursstammarnas kostnader och värden
2007:4	Virkesbalanser för år 2004
2007:5	Life Forests for water – summary from the final seminar in Lycksele 22–24 August 2006
2007:6	Renskadorna i plant- och ungskog – en litteraturoversikt och analys av en taxeringsmetod
2007:7	Övervakning och klassificering av skogsvattendrag i enlighet med EU:s ramdirektiv för vatten – exempel från Emån och Öreälven
2007:8	Svenskt skogsbruk möter klimatförändringar
2007:9	Uppföljning av skador på fornlämningar i skogsmark
2007:10	Utgör kvävegödsling av skog en risk för Östersjön? Slutsatser från ett seminarium anordnat av Baltic Sea 2020 i samarbete med Skogsstyrelsen
2008:1	Arenas for Sustainable Use of All Values in the Landscape – the Model Forest concept as an example
2008:2	Samhällsekonomisk konsekvensanalys av skogsmarks- och ytvattenkalkning
2008:3	Mercury Loading from forest to surface waters: The effects of forest harvest and liming
2008:4	The impact of liming on ectomycorrhizal fungal communities in coniferous forests in Southern Sweden
2008:5	Långtidseffekter av kalkning på skogsmarkens kol- och kväveförråd
2008:6	Underlag för en nationell strategi för skötsel och skydd av sumpskogar
2008:7	Regionala analyser om kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruk
2008:8	Frötaukt och frötauktsområden av gran och tall i Sverige
2008:9	Vägleddning vid skogsmarkskalkning
2008:10	Områden som skogsmarkskalkats inom Skogsstyrelsens försöksverksamhet 2005–2007
2008:11	Inventering av ädellövplanteringar på stormhyggen från 1999 i Skåne
2008:12	Aluminiumhalter i skogsbäckar och variationen med avrinningsområdenas egenskaper
2008:13	Åtgärder för ett uthålligt brukande av skogsmarken – resultat från studier finansierade inom Movib
2008:14	Användningen av växtskyddsmedel inom skogsbruket
2008:15	Skogsmarkskalkning
2008:16	Skogsmarkskalkningens effekter på kemin i mark, grundvatten och ytvatten i SKOKAL-områdena 16 år efter behandling

2008:18	Effekter av skogsbruk på rennärningen – en litteraturstudie
2008:19	Hyggesfritt skogsbruk i ädellövskog – En litteratursammanställning
2008:20	Kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruk i ädellövskogar – slutrapport för delprojekt Ädellöv
2008:21	Skoglig kontinuitet och historiska kartor – en metodstudie för bokskog
2008:22	Kontinuitetsskogar och Kontinuitetsskogsbruk – Slutrapport för delprojekt Skötsel – hyggesfritt skogsbruk
2008:23	Naturkultur – Utvecklingen i försöksserien de 10 första åren
2008:24	Jämförelse av ekonomi och produktion mellan trakthyggesbruk och blädning i skiktad granskog – analyser på beståndsnivå baserade på simulering
2008:25	Skogliga konsekvensanalyser 2008 – SKA–VB 08
2009:1	Åtgärdsplanering i reglerade vattendrag – arbetsgång och åtgärdsförslag i övre Ångermanälven
2009:2	Skog & Historia i Uppland – Gröna Jobb 2004–2008
2009:3	Utvärdering av metoder för kvantifiering av epifytiska hänglavar
2009:4	Kartläggning och Identifiering av kontinuitetsskog
2009:5	Skogsproduktion i stormområdet: Ett underlag för Skogsstyrelsens strategi för uthållig skogsproduktion
2009:6	Ekonomisk beskrivning av konsekvenser i samband med ledningsintrång i skogsmark
2009:7	Avverkning av nyckelbiotoper och objekt med höga naturvärden – en GIS-analys och inventeringsdata från Polytax
2009:8	Produktionsanalys i Gävleborgs län
2009:9	Skogsstyrelsens erfarenheter kring samarbetsnätverk i landskapet
2010:1	Föryngra – Vårda – Skydda – Underlag för Skogsstyrelsens strategi för hållbar skogsproduktion
2010:2	Effektiv rådgivning – Slutrapport
2010:3	Markägarenkäten. Skogsstyrelsens delrapport för undersökningarna om processen för formellt skydd 2005–2008
2010:4	Landskapsansats för bevarande av skoglig biologisk mångfald – en uppföljning av 1997 års regionala bristanalys, och om behovet av samverkan mellan aktörer
2010:5	Översyn av Skogsstyrelsens virkesmätningsföreskrifter – Analys och förslag
2010:6	Polytax 5/7 återväxttaxering: Resultat från 1999–2008
2010:7	Behöver omvandlingstalen mellan m ³ f ub och m ³ sk revideras? – En förstudie
2010:8	Åtgärdsprogram för bevarande av vitryggig hackspett och dess livsmiljöer 2005–2009 – Slutrapport
2010:9	Störningskänslighet hos lavar i barrskogar
2011:1	Polytax 5/7 återväxttaxering: Resultat från 1999–2009
2011:3	Möjligheter att förbättra måluppfyllelse vad gäller miljöhänsyn vid föryngringsavverkning: Rapport efter en analys och rådgivande prioritering av åtgärder
2011:4	Fastighetsavtal – vidareutveckling av modell till flygfärdig produkt, Slutrapport
2011:5	Nedre Ångermanälven och Faxälven – förslag till miljöförbättrande åtgärder
2011:6	Upprättade renbruksplaner – 2005–2010
2011:7	Kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruk – Slutrapport för delprojekt naturvärden
2011:8	Utredningsrapport – Långsiktig plan för Skogsstyrelsens inventeringar och uppföljningar
2012:1	Kommunikationsstrategi för Renbruksplan
2012:2	Förstudierapport, dialog och samverkan mellan skogsbruk och rennärning
2012:3	Hänsyn till kulturmiljöer – resultat från P3 2008–2011
2012:4	Kalibrering för samsyn över myndighetsgränserna avseende olika former av dikningsåtgärder i skogsmark
2012:5	Skogsbrukets frivilliga avsättningar
2012:6	Långsiktiga effekter på vattenkemi, öringsbestånd och bottenfauna efter ask- och kalkbehandling i hela avrinningsområden i brukad skogsmark – utvärdering 13 år efter åtgärder mot förurning
2012:7	Nationella skogliga produktionsmål – Uppföljning av 2005 års sektorsmål
2012:8	Kommunikationsstrategi för Renbruksplan – Är det en fungerande modell för samebyarna vid samråd?
2012:9	Ökade risker för skador på skog och åtgärder för att minska riskerna
2012:10	Hänsynsuppföljning – grunder
2012:11	Virkesproduktion och inväxning i skiktad skog efter höggallring
2012:12	Tillståndet för skogsgenetiska resurser i Sverige. Rapport till FAO
2013:1	Återväxtstöd efter stormen Gudrun
2013:2	Förändringar i återväxtkvalitet, val av föryngringsmetoder och trädslagsanvändning mellan 1999 och 2012
2013:3	Hänsyn till forn- och kulturlämningar – Resultat från Kulturpolytaxen 2012
2013:4	Hänsynsuppföljning – underlag inför detaljerad kravspecifikation, En delleverans från Dialog om miljöhänsyn
2013:5	Målbilder för god miljöhänsyn – En delleverans från Dialog om miljöhänsyn

2014:1	Effekter av kvävegödsling på skogsmark – Kunskapssammanställning utförd av SLU på begäran av Skogsstyrelsen
2014:2	Renbruksplan – från tanke till verklighet
2014:3	Användning och betydelsen av RenGIS i samrådsprocessen med andra markanvändare
2014:4	Hänsynen till forn- och kulturlämningar – Resultat från Hänsynsuppföljning Kulturmiljöer 2013
2014:5	Förstudie – systemtillsyn och systemdialog
2014:6	Renbruksplankoncept – ett redskap för samhällsplanering
2014:7	Förstudie – Artskydd i skogen – Slutrapport
2015:1	Miljöövervakning på Obsytorna 1984–2013 – Beskrivning, resultat, utvärdering och framtid
2015:2	Skogsmarksgödsling med kväve – Kunskapssammanställning inför Skogsstyrelsens översyn av föreskrifter och allmänna råd om kvävegödsling
2015:3	Vegetativt förökad skogsodlingsmaterial
2015:4	Global framtida efterfrågan på och möjligt utbud av virkesråvara
2015:5	Satellitbildskartering av lämnad miljöhänsyn i skogsbruket – en landskapsansats
2015:6	Lägsta ålder för förnygringsavverkning (LÅF) – en analys av följder av att sänka åldrarna i norra Sverige till samma nivå som i södra Sverige
2015:7	Hänsynen till forn- och kulturlämningar – Resultat från Hänsynsuppföljning Kulturmiljöer 2014
2015:8	Uppföljning av skogliga åtgärder längs vattendrag för att gynna lövträd och lövträdetablering.
2015:9	Ångermanälvprojektet – förslag till miljöförbättrande åtgärder i mellersta Ångermanälven och nedre Fjällsjöälven
2015:10	Skogliga konsekvensanalyser 2015–SKA 15
2015:11	Analys av miljöförhållanden – SKA 15
2015:12	Effekter av ett förändrat klimat–SKA 15
2015:13	Uppföljning av skogliga åtgärder längs vattendrag för att gynna lövträd och lövträdetablering
2016:01	Uppföljning av biologisk mångfald i skog med höga naturvärden – Metodik och genomförande
2016:02	Effekter av klimatförändringar på skogen och behov av anpassning i skogsbruket
2016:04	Alternativa skogsskötselmetoder i Vildmarksriket – ett pilotprojekt

Av Skogsstyrelsen publicerade Meddelanden:

1991:2	Vägplan -90
1991:5	Ekologiska effekter av skogsbränsleuttag
1995:2	Gallringsundersökning 92
1995:3	Kontrolltaxering av nyckelbiotoper
1996:1	Skogsstyrelsens anslag för tillämpad skogsproduktionsforskning
1997:1	Naturskydd och naturhänsyn i skogen
1997:2	Skogsvårdsorganisationens årskonferens 1996
1998:1	Skogsvårdsorganisationens Utvärdering av Skogspolitiken
1998:2	Skogliga aktörer och den nya skogspolitiken
1998:3	Förnygringsavverkning och skogsbilvägar
1998:4	Miljöhänsyn vid förnygringsavverkning – Delresultat från Polytax
1998:5	Beståndsanläggning
1998:6	Naturskydd och miljöarbete
1998:7	Röjningsundersökning 1997
1998:8	Gallringsundersökning 1997
1998:9	Skadebilden beträffande fasta fornlämningar och övriga kulturmiljövärden
1998:10	Produktionskonsekvenser av den nya skogspolitiken
1998:11	SMILE – Uppföljning av sumpskogsskötsel
1998:12	Sköter vi ädellövskogen? – Ett projekt inom SMILE
1998:13	Riksdagens skogspolitiska intentioner. Om mål som uppdrag till en myndighet
1998:14	Swedish forest policy in an international perspective. (Utfört av FAO)
1998:15	Produktion eller miljö. (En mediaundersökning utförd av Göteborgs universitet)
1998:16	De trädbevuxna impedimentens betydelse som livsmiljöer för skogslevande växt- och djurarter
1998:17	Verksamhet inom Skogsvårdsorganisationen som kan utnyttjas i den nationella miljöövervakning
1998:19	Skogsvårdsorganisationens årskonferens 1998
1999:1	Nyckelbiotopsinventeringen 1993–1998. Slutrapport
1999:3	Sveriges sumpskogar. Resultat av sumpskogsinventeringen 1990–1998
2001:1	Skogsvårdsorganisationens Årskonferens 2000
2001:2	Rekommendationer vid uttag av skogsbränsle och kompensationsgödsling
2001:3	Kontrollinventering av nyckelbiotoper år 2000
2001:4	Åtgärder mot markförsurning och för ett uthålligt brukande av skogsmarken
2001:5	Miljöövervakning av Biologisk mångfald i Nyckelbiotoper

2001:6	Utvärdering av samråden 1998 Skogsbruk – rennärning
2002:1	Skogsvårdsorganisationens utvärdering av skogspolitikens effekter – SUS 2001
2002:2	Skog för naturvårdsändamål – uppföljning av områdesskydd, frivilliga avsättningar, samt miljöhänsyn vid föryngringsavverkning
2002:4	Action plan to counteract soil acidification and to promote sustainable use of forestland
2002:6	Skogsmarksgödsling – effekter på skogshushållning, ekonomi, sysselsättning och miljö
2003:1	Skogsvårdsorganisationens Årskonferens 2002
2003:2	Konsekvenser av ett förbud mot permetrinbehandling av skogsplanter
2004:1	Kontinuitetsskogar – en förstudie
2004:2	Landskapsekologiska kärnområden – LEKO, Redovisning av ett projekt 1999–2003
2004:3	Skogens sociala värden
2004:4	Inventering av nyckelbiotoper – Resultat 2003
2006:1	Stormen 2005 – en skoglig analys
2007:1	Övervakning av insektsangrepp – Slutrapport från Skogsstyrelsens regeringsuppdrag
2007:2	Kvävegödsling av skogsmark
2007:3	Skogsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper – Resultat till och med 2006
2007:4	Fördjupad utvärdering av Levande skogar
2007:5	Hållbart nyttjande av skog
2008:1	Kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruk
2008:2	Rekommendationer vid uttag av avverkningsrester och askåterföring
2008:3	Skogsbrukets frivilliga avsättningar
2008:4	Rundvirkes- och skogsbränslebalanser för år 2007 – SKA-VB 08
2009:1	Dikesrensningens regelverk
2009:2	Viltanpassad Skogsskötsel – Skogliga åtgärder för att minska skador
2009:3	Ny metod och nya definitioner i uppföljningen av frivilliga avsättningar
2009:4	Stubbskörd – kunskapssammanställning och Skogsstyrelsens rekommendationer
2009:5	Vidareutveckling av pågående viltskadeinventeringar
2009:6	En märkbar förändring i skogsägarnas vardag – Projekt Skogsägarnas myndighetskontakter
2009:7	Regler om användning av främmande trädslag
2010:1	Vattenförvaltningen i skogen
2010:2	Nationell tillämpning av FLEGT – Forest Law Enforcement, Governance and Trade
2011:1	Tillsyn enl 9 kap miljöbalken av verksamhet på mark som omfattas av skogsvårdslagen
2011:2	Skogs- och miljöpolitiska mål – brister, orsaker och förslag på åtgärder
2011:3	Skogliga inventeringsmetoder i en kunskapsbaserad älgförvaltning
2011:4	Uppdrag om nationella bestämmelser som kompletterar EU:s timmerförordning samt om revidering av virkesmätningslagstiftningen
2011:5	Uppföljning av hänsyn till rennärningen
2011:6	Översyn av föreskrifter och allmänna råd för 30 paragrafen SvL – Del 1
2011:7	Hjortdjurens inverkan på tillväxt av produktionsträd och rekrytering av betesbegärliga trädslag – problembeskrivning, orsaker och förslag till åtgärder
2012:1	Förslag på regelförenklingar i skogsvårdslagstiftningen
2012:2	Uppdrag om nationella bestämmelser som kompletterar EU:s timmerförordning
2012:3	Beredskap vid skador på skog
2013:1	Dialog och samverkan mellan skogsbruk och rennärning
2013:2	Uppdrag om förslag till ny lagstiftning om virkesmätning
2013:3	Adaptiv skogsskötsel
2013:4	Ask och askskottsjukan i Sverige
2013:5	Förstudie om ett nationellt skogsprogram för Sverige – Förslag och ställningstaganden
2013:6	Förstudie om ett nationellt skogsprogram för Sverige – omvärldsanalys
2013:7	Ökad jämställdhet bland skogsägare
2013:8	Naturvårdsavtal för områden med sociala värden
2013:9	Skogens sociala värden – en kunskapssammanställning
2014:1	Översyn av föreskrifter och allmänna råd till 30 § SvL – Del 2
2014:2	Skogslandskapets vatten – en lägesbeskrivning av arbetet med styrmedel och åtgärder
2015:1	Förenkling i skogsvårdslagstiftningen – Redovisning av regeringsuppdrag
2015:2	Redovisning av arbete med skogens sociala värde
2015:3	Rundvirkes- och skogsbränslebalanser för år 2013 – SKA 15
2015:4	Renskogsavtal och lägesbeskrivning i frågot om skogsbruk–rennärning
2015:6	Utvärdering av ekonomiska stöd
2016:1	Kunskapsplattform för skogsproduktion – Tillståndet i skogen, problem och tänkbara insatser och åtgärder
2016:2	Analys av hur Skogsstyrelsen verkar för att miljömålen ska nås

2016:3	Delrapport - Främja anställning av nyanlända i de gröna näringarna och naturvården
2016:4	Skogliga skattningar från laserdata
2016:5	Kulturarv i skogen

Beställning av Rapporter och Meddelanden

Skogsstyrelsen,
Böcker och Broschyrer
551 83 JÖNKÖPING
Telefon: 036 – 35 93 40
växel 036 – 35 93 00
fax 036 – 19 06 22
e-post: bocker@skogsstyrelsen.se
www.skogsstyrelsen.se/bocker

I Skogsstyrelsens Meddelande-serie publiceras redogörelser, utredningar med mera av officiell karaktär.

Innehållet överensstämmer med myndighetens policy.

I Skogsstyrelsens Rapport-serie publiceras redogörelser och utredningar med mera för vars innehåll författaren/författarna själva ansvarar.

Skogsstyrelsen publicerar dessutom fortlöpande: Foldrar, broschyrer, böcker med mera inom skilda skogliga ämnesområden. Skogsstyrelsen är också utgivare av tidningen Skogseko.

Rapporten redovisar resultaten samt inventeringens design och genomförande.

Skogsstyrelsen verkar för att uppnå de skogs- och miljöpolitiska målen bland annat genom att beskriva tillståndet i skogen. Under 2015 genomfördes för fjärde året i rad ”Hänsynsuppföljning kulturmiljöer” i samarbete med Riksantikvarieämbetet.

Syftet var att följa upp hänsynen till kända och registrerade forn- och kulturlämningar i samband med avverkning och de efterföljande föryngringsåtgärderna.

Inventeringen är årligen återkommande.